

PRIORITNÉ OBLASTI ZAMERANIA ČINNOSTI NKÚ SR NA ROK 2023

Marec 2022

Obsah

1	VÝCHODISKÁ	4
2	KRITÉRIÁ VÝBERU PRIORITNÝCH OBLASTÍ	6
3	VÝBER BIELYCH MIEST VO VYBRANÝCH VEREJNÝCH POLITIKÁCH	8
3.1	ZDRAVOTNÍCTVO.....	8
3.2	VZDELÁVANIE, VÝSKUM, VÝVOJ A INOVÁCIE.....	10
3.3	INFORMATIZÁCIA.....	11
3.4	ZAMESTNANOSŤ A SOCIÁLNE POLITIKY.....	13
3.5	DOPRAVNÁ INFRAŠTRUKTÚRA.....	14
3.6	ENVIRONMENTÁLNA UDRŽATELNOSŤ.....	15
4	VÝZNAMNÉ RIZIKÁ PRE KONTROLNÚ ČINNOSŤ V ROKU 2023	17
5	POUŽITÉ ZDROJE	20
	PRÍLOHA 1 VYHODNOTENIE DOTAZNÍKA PRE ZAMERANIE KONTROLNEJ ČINNOSTI NKÚ SR..1-7	
	PRÍLOHA 2 METODIKA VÝBERU PRIORITNÝCH OBLASTÍ KONTROLNEJ ČINNOSTI NKÚ SR.....1-4	
	PRÍLOHA 3 STRATEGICKÉ MAPOVANIE VYBRANÝCH VEREJNÝCH POLITÍK.....1-31	

Zoznam skratiek

BSK	Bratislavský samosprávny kraj
COVID-19	Infekčné ochorenie vyvolané koronavírusom SARS-CoV-2
CVTI SR	Centrum vedecko-technických informácií Slovenskej republiky
ČR	Česká republika
DESI	Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti
DPH	daň z pridanej hodnoty
EK	Európska komisia
EŠIF	Európske štrukturálne a investičné fondy
EUROSTAT	Štatistický úrad Európskych spoločenstiev
EÚ	Európska únia
HDP	Hrubý domáci produkt
IKT	informačné a komunikačné technológie
IT	informačné technológie
IVES	Organizácia pre informatiku verejnej správy
MDV SR	Ministerstvo dopravy a výstavby Slovenskej republiky
MF SR	Ministerstvo financií Slovenskej republiky
MH SR	Ministerstvo hospodárstva Slovenskej republiky
MIRRI SR	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky
MPRV SR	Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky
MRK	marginalizované rómske komunity
MS SR	Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky
MŠ	materská škola
MŠVVaŠ SR	Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky
MV SR	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
MZ SR	Ministerstvo zdravotníctva Slovenskej republiky
MŽP SR	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky
NCZI	Národné centrum zdravotníckych informácií
NDS a. s.	Národná diaľničná spoločnosť, a. s.
NKIVS	Národná koncepcia informatizácie verejnej správy
NKÚ SR	Najvyšší kontrolný úrad Slovenskej republiky
NR SR	Národná rada Slovenskej republiky
OECD	Organizácia pre ekonomickú spoluprácu a rozvoj
OP	operačný program
OSA	odbor stratégie a analýz
PO	programové obdobie
SR	Slovenská republika
ÚOŠS	ústredný orgán štátnej správy
V3	Vyšehradská skupina: Česko, Maďarsko, Poľsko
V4	Vyšehradská skupina: Česko, Slovensko, Maďarsko, Poľsko
VO	verejné obstarávanie
VS	verejná správa
VŠ	vysoká škola
ZŤP	zdravotne ťažko postihnutí
ZUŠ	základná umelecká škola
ŽP	životné prostredie

1 Východiská

Východiskom pre výber prioritných oblastí zamerania činnosti NKÚ SR v roku 2023 sú dva kľúčové dokumenty. Prvým je aktuálne platná „Stratégia rozvoja NKÚ SR 2020 – 2025“, ktorá odporúča zamerať kontrolnú činnosť na významné problémy a riziká využívania verejných prostriedkov a plnenia cieľov udržateľného spoločensko-ekonomického rozvoja. Druhým dokumentom sú „Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023“. V tomto strednodobom dokumente je definovaných **osem rizikových strategických oblastí verejných politík**, na ktoré plánoval NKÚ SR zamerať kontrolnú činnosť v rokoch 2021 až 2023 (Tab. 1). Príprava priorit na rok 2023 bola teda v znamení posledného roka v súčasnosti platnej strednodobej stratégie.

Rizikovosť oblastí v strednodobej stratégii bola stanovená na základe cieľov v národných stratégiách SR, ktorých dosiahnutie vnímajú ako problematické aj dôležité medzinárodné inštitúcie, ale i odborná verejnosť na Slovensku.

Tab. 1: Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023

Strategická oblasť (abecedné poradie)
Dopravná infraštruktúra
Efektívna a transparentná verejná správa
Environmentálna udržateľnosť
Právny štát a bezpečnosť
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika
Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
Zamestnanosť a sociálne politiky
Zdravie

Zdroj: NKÚ SR

Rizikovosť strategických oblastí verejných politík zvyšuje najmä **päť prierezových rizík**, ktoré boli vybrané na základe participatívneho prístupu¹⁾:

- a) **problematické verejné obstarávania (VO),**
- b) **nedostatočná efektivita čerpania EŠIF,**
- c) **nedostatočná efektivita investícií do IT riešení,**
- d) **nedostatočné manažérske kapacity vo vybraných organizáciách a úradoch,**
- e) **slabá prepojenosť strategických cieľov s cieľmi nižších úrovní.**

Pri výbere rizík na kontrolnú činnosť v roku 2023 bolo zohľadnené aj „Programové vyhlásenie vlády SR na obdobie rokov 2020 – 2024“. V tomto dokumente sa okrem iného uvádza aj nasledovné: „Vláda SR posilní výkonnosť kontroly NKÚ zamerané na efektivitu opatrení, ktoré slúžia na posúdenie účinnosti, hospodárnosti a efektívnosti vynaložených verejných prostriedkov.“ Na to reflektuje aj koncept prioritných oblastí NKÚ SR, ktorý sa orientuje najmä na výber rizík určených na **výkonnosť kontroly**.

¹⁾ Dotazníkový prieskum u externých expertov; viac v dokumente „Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023“.

Základné kritériá pre výber prioritných oblastí tvorili faktory, ktoré ovplyvňujú významnosť kontrolnej činnosti v jednotlivých strategických oblastiach. Prvý faktor bol **objem finančných prostriedkov** vynakladaných na verejnú politiku. Druhým faktorom bolo **medzinárodné porovnanie** ukazujúce **mieru zaostávania SR** v porovnaní so zahraničím. Tretím faktorom boli **výsledky dotazníkového prieskumu u externých expertov**. Kritériá použité pri výbere prioritných oblastí sú bližšie opísané v **kapitole 2**.

Kapitola 3 sa zameriava na výber podoblastí alebo tzv. bielych miest, v ktorých sa v poslednom období nerealizovala kontrolná činnosť NKÚ SR a v ktorých sú identifikované významné riziká. Na tento účel bolo spracované strategické mapovanie vybraných oblastí verejných politík na základe platnej legislatívy a zapojených aktérov. Vo vybraných oblastiach bola analyzovaná aj predchádzajúca činnosť NKÚ SR.

Kapitola 4 upozorňuje na najvýznamnejšie riziká na kontrolnú činnosť v roku 2023 identifikované na základe mapovania rizík vo vybraných oblastiach, ale aj na základe návrhov z dotazníkov u externých expertov a skúseností kontrolórov NKÚ SR.

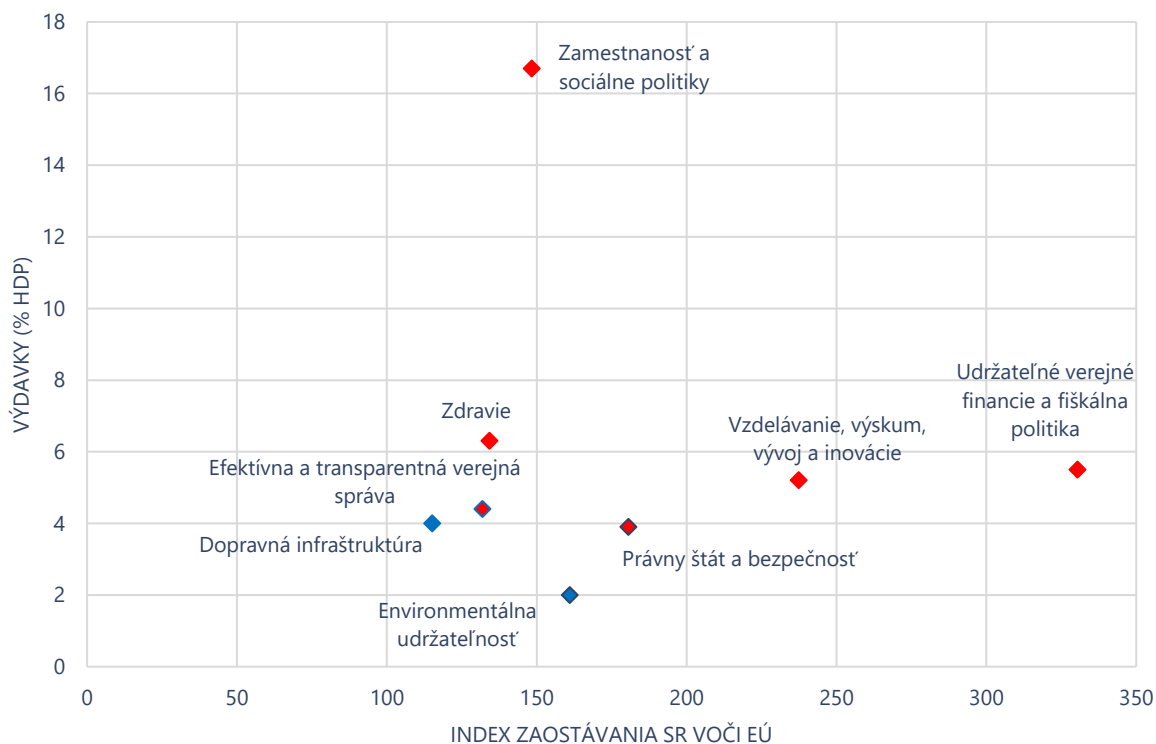
Záverečná **kapitola 5** sumarizuje strategické oblasti s najvyššou prioritou zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR pre rok 2023.

„*Prioritné oblasti zamerania činnosti NKÚ SR na rok 2023*“ sú otvoreným a flexibilným materiálom, ktorý sa môže dopĺňať o nové aktuálne celospoločenské dianie, súvislosti a zistené skutočnosti.

2 Kritériá výberu prioritných oblastí

Hlavné kritériá pre výber prioritných oblastí tvorili tri faktory: objem finančných prostriedkov, medzinárodné porovnanie na základe výsledkových ukazovateľov a dotazníkový prieskum u externého odborného prostredia. Vyhodnotenie prvých dvoch faktorov, t. j. čerpanie výdavkov v kombinácii s medzinárodným porovnaním realizácie verejných politík zobrazuje Graf 1.

Graf 1: Zaostávanie SR voči EÚ vs výdavky na strategické oblasti

Zdroj: Tab. 1 a 2 v Prílohe 2

Poznámka: vyššia hodnota indexu zaostávania znamená väčšie zaostávanie SR za priemerom EÚ

V dotazníkovom prieskume výrazne najvyššiu podporu získala oblasť **efektívna a transparentná verejná správa**, ktorú medzi priority zaradilo 60 % respondentov (detailné výsledky prieskumu sú v **Prílohe 1**). Metodika výberu prioritných oblastí vrátane hodnôt porovnávaných ukazovateľov je popísaná v **Prílohe 2**.

NKÚ SR si na základe podkladov v Prílohách 1 a 2 zvolil pre svoju činnosť v roku 2023 tieto prioritné oblasti:

- **Udržateľné verejné financie a fiškálna politika,**
- **Zdravie,**
- **Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie,**
- **Informatizácia.**

Priorita oblasti **udržateľnosť verejných financií a fiškálna politika** sa zvýšila najmä v súvislosti s pandemiou COVID-19, a to vzhľadom na výrazný nárast deficitu verejnej správy. V súvislosti s udržateľnosťou verejných financií má NKÚ SR kompetenciu aj na kontrolu **samosprávy**. Keďže v roku 2022 sa majú realizovať komunálne a regionálne voľby, rok 2023 bude aj prvým rokom funkčného obdobia novozvolených starostov na úrovni miestnej samosprávy. V oblasti samosprávy odporúčame

preto zamerať kontrolnú činnosť na vzorku vyšších územných celkov a miest a obcí, ktoré budú viesť noví župani a starostovia a skontrolovať aj rozhodnutia, ktoré urobili končiaci župani a starostovia potom, ako neboli opätovne zvolení až do odovzdania svojho úradu. V oblasti efektívnej a transparentnej verejnej správy navrhli respondenti v dotazníku 25 konkrétnych rizík alebo tém na kontrolu, ktoré priamo súvisia s IT projektmi alebo IT riešeniami, čo podporilo výber oblasti **informatizácie** do priorít na rok 2023.

V plánovacom procese na rok 2023 má dôležitú úlohu aj **situácia spojená so zvládnutím šírenia ochorenia COVID-19**. Koronakríza odhalila riziká v odolnosti systému verejnej správy voči nepredvídaným situáciám, ako aj nedostatočnú pripravenosť jednotlivých zložiek VS na riadenie rizík v krajine. Kontrolná činnosť by teda mala byť zameraná aj na poučenie sa z tohto obdobia a na lepšiu pripravenosť kompetentných orgánov v prípade krízových situácií.

3 Výber bielych miest vo vybraných verejných politikách

Ako jeden z podkladov pre výber rizík na kontrolnú činnosť sme zrealizovali mapovanie vybraných oblastí verejných politík:

1. Zdravotníctvo,
2. Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie,
3. Informatizácia,
4. Zamestnanosť a sociálne politiky,
5. Dopravná infraštruktúra,
6. Environmentálna udržateľnosť (Životné prostredie, Pôdohospodárstvo).

Účelom mapovania bolo identifikovať významné podoblasti a riziká vhodné na ďalšiu činnosť NKÚ SR. V každej zo šiestich vybraných oblastí bola v prvom kroku vytvorená základná mapa oblasti zobrazujúca hlavné podoblasti a hlavných zainteresovaných aktérov. Vychádzalo sa predovšetkým z definícií a vymedzení v platnej legislatíve. Mapy oblastí boli doplnené o predchádzajúcu kontrolnú a analytickú činnosť NKÚ SR za obdobie od roku 2015 do súčasnosti, vrátane schváleného plánu na rok 2022 a rozpracovaných analýz. Pokrytie doterajšou činnosťou NKÚ SR umožnilo identifikovať tzv. **biele miesta na mapách**, t. j. podoblasti, v ktorých NKÚ SR nevykonával v poslednom období kontrolnú činnosť. Na záver boli do každej mapy priradené riziká na makroúrovni. Riziká boli identifikované na základe dostupných ukazovateľov, medzinárodných odporúčaní a interných aj externých analýz. Týmto spôsobom bolo možné identifikovať tie riziká, ktorým sa NKÚ SR vo svojej činnosti v poslednom období nevenoval a ktoré zároveň obsahujú významné riziká.

Príloha 3 obsahuje výsledné mapy vybraných oblastí verejných politík spolu s prehľadom vykonaných kontrol a analýz NKÚ SR v jednotlivých oblastiach a tiež s prehľadom rizík identifikovaných na makroúrovni.

V nasledujúcich podkapitolách sú sumarizované najdôležitejšie zistenia z mapovania jednotlivých oblastí, zároveň popísané vybrané podoblasti a biele miesta odporúčané na ďalšiu činnosť NKÚ SR.

3.1 Zdravotníctvo

Jedným z kľúčových záverov porovnania slovenského zdravotníctva s ostatnými krajinami EÚ je, že jeho výsledky nezodpovedajú verejným výdavkom, ktoré doňho smerujú. Kým v podiele verejných výdavkov na zdravotníctvo je Slovensko len tesne pod priemerom krajín EÚ27 a dokonca nad priemerom krajín V3, v úmrtnosti odvrátiteľnej zdravotnou starostlivosťou je šieste od konca. V tomto ukazovateli, ktorý je jedným z najvýpovednejších ohľadom kvality zdravotníctva krajiny, sa SR dlhodobo nedarí priblížiť priemeru krajín EÚ27 ani krajinám V3 (Grafy 2 a 3). Pritom dáta sú ešte z obdobia pred pandémiou.

Podpriemerné výsledky pri priemerných vstupoch indikujú, že slovenské zdravotníctvo nefunguje optimálne a že v tomto sektore je veľký priestor na kontrolnú činnosť NKÚ SR. Z mapovania tejto oblasti vyplynuli tri podoblasti, v ktorých sme identifikovali najväčší priestor na kontrolu, tzv. biele miesta:

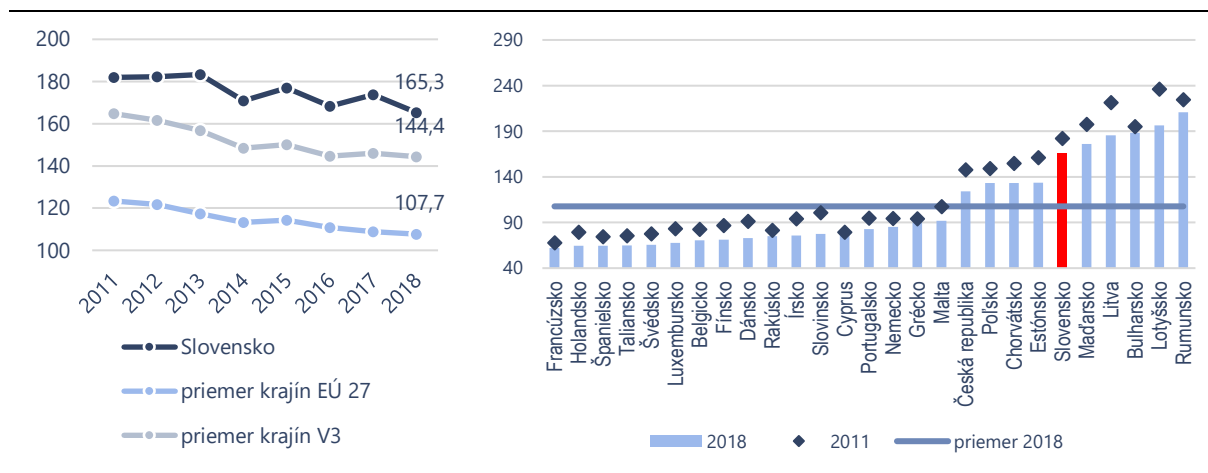
- **oblasť COVID-19,**
- **prevencia,**
- **zadlžovanie zdravotníckych zariadení.**

Z mapovania oblasti je zrejmé, že riziková a zároveň pomerne málo činnosťou NKÚ SR pokrytá je prierezová **oblasť COVID-19**, kde sú v rámci zdravotníctva minimálne štyri významné riziká, no týkali sa jej – aj to len čiastočne – zatiaľ len jedna kontrola a len jedna analýza. Argumentom pre zvýšenú pozornosť tejto podoblasti sú aj zlé výsledky SR v boji s pandémiou. SR obsadzuje vrchné priečky podľa

relatívneho počtu potvrdených úmrtí na COVID-19. Napriek tomu, že sú aj krajiny s vyššími hodnotami, SR priemer celej EÚ prekročila o 50 %.²⁾ Je teda pravdepodobné, že v novších dátach o úmrtnosti odvrátiteľnej zdravotnou starostlivosťou sa krajinám EÚ Slovensko ešte viac vzdiali.

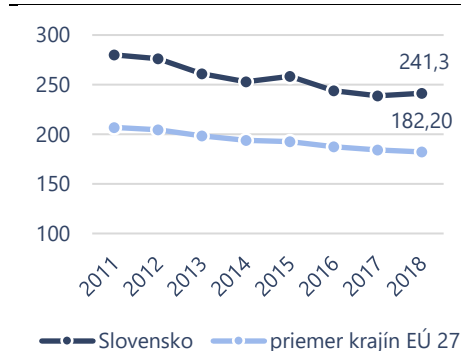
Grafy 2 a 3: Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou (na 100 tis. obyvateľov)

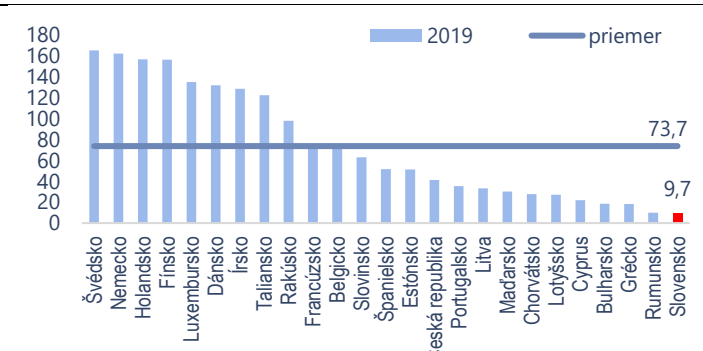
Zdroj: Eurostat, hlth_cd_apr; spracovanie OSA NKÚ; * pre Francúzsko je použitý posledný známy údaj z roku 2017

Vzhľadom na to, že vysoké hodnoty odvrátiteľnej úmrtnosti mala SR už aj pred pandémiou, poukazuje to na systémové problémy zdravotnej starostlivosti v SR, ktorá sa premieta do celkovej úrovne zdravotného stavu obyvateľstva. Zdravotný stav obyvateľstva je do veľkej miery ovplyvnený prevenciou. **Prevencia** je teda ďalšia podoblasť zdravotníctva, ktorá sa potvrdila ako prioritná na základe mapovania, ale aj medzinárodného porovnania. V prevencii SR výrazne zaostáva za priemerom krajín EÚ (Graf 4). Ak by sme dosiahli v preventabilnej úmrtnosti úroveň tohto priemeru, ročne by sme ušetrili takmer tri tisíc životov. Príčinou tohto stavu môže byť aj skutočnosť, že SR do prevencie investuje spomedzi krajín EÚ najmenej (Graf 5).

Graf 4: Úmrtnosť odvrátiteľná prevenciou (na 100 tis. obyvateľov)

Graf 5: Výdavky na preventívnu zdravotnú starostlivosť (v eurách na obyvateľa)

Zdroj: Eurostat, hlth_cd_apr; sprac. OSA NKÚ;

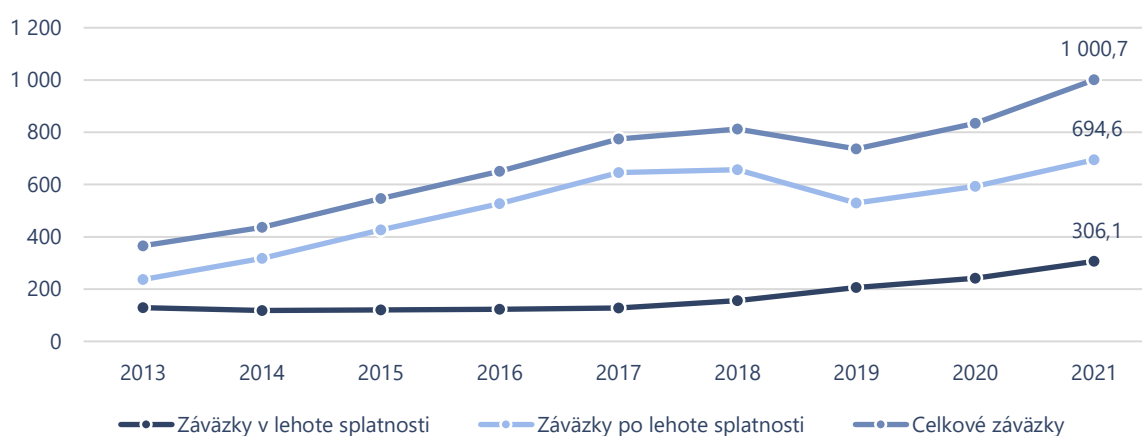
Zdroj: Eurostat, databáza HLTH_SHA11_HC; spracovanie NKÚ SR; údaje za Poľsko a Maltu sú nedostupné

Neoptimálne fungovanie slovenského zdravotníctva sa premieta aj do **zadlžovania zdravotníckych zariadení**. Podľa údajov MZ SR k 31. 12. 2021 záväzky po lehote splatnosti v najväčších fakultných a univerzitných nemocniciach dosiahli na úrovni istiny 694,6 mil. eur a od začiatku roka 2021 sa zvýšili o 101,4 mil. eur. Ani doterajšie oddlžovania nevyriešili tento problém. Graf 6 poukazuje na opätovný nárast zadlženosti po prechodnom poklese v dôsledku realizácie oddlžovania zdravotníckych zariadení.

²⁾ Podľa databázy Our World in Data boli od začiatku pandémie k 20. 2. 2022 na milión obyvateľov nasledujúce počty potvrdených úmrtí: SR - 3 344,5; EÚ ako celok - 2 229,3; Dánsko - 741,8, ale napríklad ČR - 3 567,3 alebo Bulharsko - 5 081.

Dlhodobým problémom je, že náklady najväčších fakultných a univerzitných nemocníc nie sú v dostatočnej miere pokryté výnosmi od zdravotných poisťovní. Dosiahnutie vyrovnaného hospodárenia a postupná eliminácia zadlžovania nemocníc je možná za predpokladu racionalizácie nákladov a dofinancovania na strane výnosov. Mapovanie OSA a návrh rizík od sekcie kontroly poukazuje na zhodu rizík na strane nákladov v oblasti nevhodného vynakladania finančných prostriedkov. Vzhľadom na to, že zadlžovanie nemocníc sa zastaviť nepodarilo, môže byť motívom pre NKÚ SR na vybranej vzorke nemocníc objasniť aktuálne príčiny zadlžovania nemocníc. Nemocniciam zvyšujú náklady aj rekonštrukcie a stavebno-technické úpravy investične poddimenzovaných objektov, ako aj náklady na opravu a udržiavanie zastaranej a poruchovej zdravotníckej techniky. V tejto súvislosti sa vynárajú riziká pomalej a neefektívnej implementácie opatrení z Plánu obnovy a odolnosti na riešenie pretrvávajúceho **modernizačného dlhu** zdravotníckych zariadení.

Graf 6: Vývoj štruktúry záväzkov vo fakultných a univerzitných nemocniciach (v mil. eur)

Zdroj: MZ SR

Podpriemerné výsledky a pretrvávajúce systémové problémy sú v slovenskom zdravotníctve prítomné dlhodobo. To indikuje, že východiskom problémov v zdravotníctve je **riadenie rezortu a strategická činnosť**. Preto sa OSA v roku 2022 venuje analýze stratégií v rezorte zdravotníctva.

3.2 Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie

Oblasť vzdelávania, výskumu, vývoja a inovácií sme pri mapovaní rozdelili do piatich podoblastí: regionálne školstvo; vysoké školstvo; celoživotné vzdelávanie; šport; veda a technika. Rovnaké členenie používa aj MŠVVaŠ SR. K piatim podoblastiam sme doplnili aj dve prierezové oblasti: dohľad a kontrola; príspevkové a rozpočtové organizácie.

Z 25 uskutočnených alebo plánovaných kontrol a analýz je 17 (68 %) zameraných na regionálne školstvo, pričom väčšina (11) sa týka základného školstva, sedem stredného školstva (z toho dve sa týkajú priamo jeho kvality / previazanosti s potrebami trhu práce) a päť predprimárneho vzdelávania. Ešte menej pokrytými podoblastami sú vysoké školstvo (dve kontroly) a celoživotné vzdelávanie (jedna kontrola). V prípade predprimárneho vzdelávania bolo ako hlavné riziko identifikované pretrvávanie stavu nízkej účasti (znevýhodnených) detí na predprimárnom vzdelávaní. Toto riziko bolo predmetom dvoch nedávných kontrol. Vychádzajúc z týchto skutočností, identifikovaných rizík a výsledkov predchádzajúcej činnosti odporúčame zamerať činnosť NKÚ SR na tieto tri podoblasti:

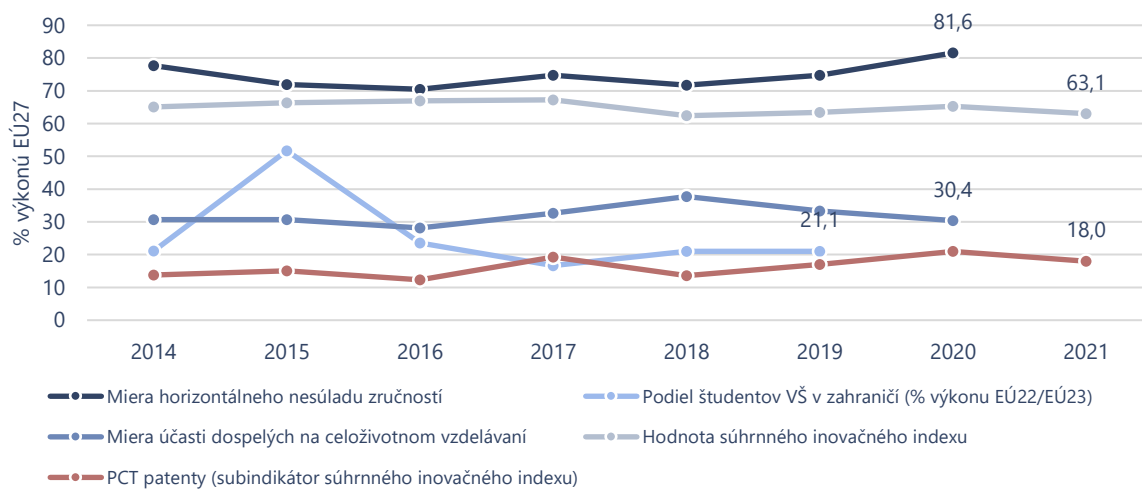
- **stredné školstvo,**
- **vysoké školstvo,**
- **celoživotné vzdelávanie.**

V podobe stredného školstva zároveň navrhujeme vypracovanie súhrnnej správy zameranej na stredné odborné školstvo / odborné vzdelávanie a prípravu, ktorá by vychádzala z finalizovanej analýzy systému duálneho vzdelávania a z kontroly s názvom Stredný zdravotnícky personál zameranej na efektívnosť a účinnosť stredného školstva v oblasti zdravotníctva.

Okrem týchto troch podoblastí stojí za pozornosť aj slabá inovačná výkonnosť slovenskej ekonomiky.

Graf 7 zachytáva vývoj vybraných ukazovateľov, z ktorých vychádzajú riziká identifikované pre oblasť vzdelávania, vedy, výskumu a inovácií. Spoločnou črtou všetkých týchto ukazovateľov je výrazné a dlhodobé zaostávanie za priemerom EÚ27. Miera horizontálneho nesúladu zručností³⁾ zamestnaných osôb vo veku 15 až 34 rokov s aspoň vyšším sekundárnym vzdelaním na úrovni 35 % bola v roku 2020 tretia najvyššia v rámci EÚ27. Tento nesúlad je ťahaný predovšetkým nekorešpondujúcim uplatnením absolventov stredných škôl.⁴⁾ Vysoký podiel vysokoškolákov v zahraničí súvisí predovšetkým s nízkou kvalitou slovenských VŠ. V TOP 1000 rebríčka 2021 Academic Ranking of World Universities má Slovensko len jednu VŠ, pričom Maďarsko ich má štyri, Česko sedem a Poľsko 10. Miera účasti dospelých vo veku 25 až 64 rokov na celoživotnom vzdelávaní je rovnako ako v prípade horizontálneho nesúladu zručností tretia najhoršia v rámci EÚ27. V prípade Slovenska, ktorého trh práce je výrazne ohrozený automatizáciou (Majzlíková a Vitáloš, 2021⁵⁾), ide o závažný problém. Najväčšie zaostávanie za priemerom EÚ27 identifikujeme v prípade patentovej výkonnosti ako subindikátora súhrnného inovačného indexu EK.

Graf 7: Vývoj vybraných ukazovateľov v oblasti vzdelávania, výskumu, vývoja a inovácií

Zdroj: Eurostat, OECD; výpočty a spracovanie NKÚ SR.

3.3 Informatizácia

V rámci medzinárodného hodnotenia digitalizácie verejných služieb podľa indexu DESI (Index digitálnej ekonomiky a spoločnosti) patrí SR medzi horšie hodnotené krajiny. Za obdobie 2016 – 2021 si podľa DESI siete Slovensko zlepšilo skóre o 16 bodov, avšak krajiny EÚ sa v priemere zlepšili viac, o 21 bodov. V roku 2021 dosiahla SR 23. miesto v rámci EÚ27. Hlavnými dôvodmi sú nízka kvalita digitálnych verejných služieb pre podnikateľov (EÚ priemer je lepší o 5 bodov), digitálnych verejných služieb pre občanov (EÚ priemer je lepší o 11 bodov) či predvyplnených formulárov (EÚ priemer je lepší o 27 bodov).

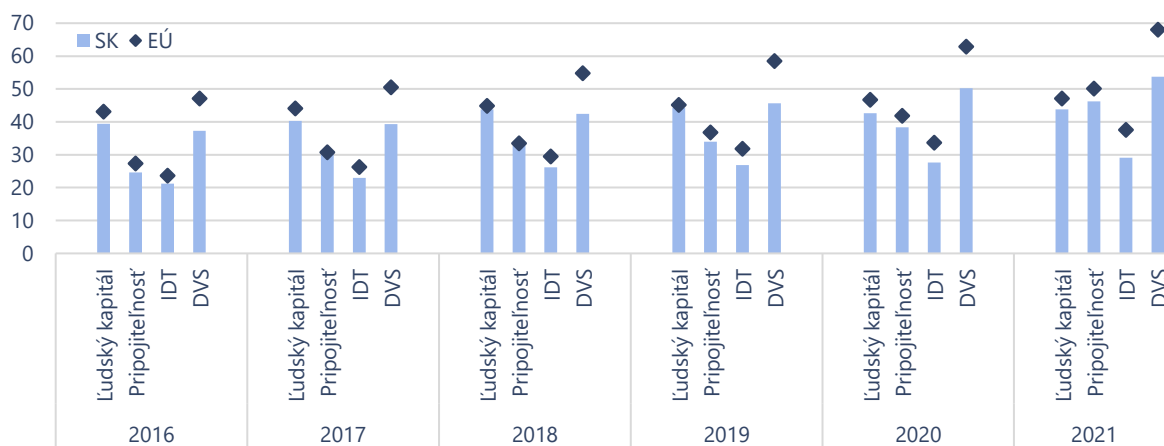
³⁾ Práca mimo vyštudovaný odbor.

⁴⁾ <https://www.trendyprace.sk/sk/absolventi/sk-trendy/zamestnanost>

⁵⁾ https://nhf.euba.sk/www-write/files/katedry/khp/working-papers/dep_wp024.pdf

Pri pohľade na vývoj jednotlivých zložiek indexu medzi rokmi 2016 a 2021 sa rozdiel medzi SR a EÚ znížil len v ľudskom kapitáli, pri ostatných zložkách sa zhoršil (Graf 8).

Graf 8: Zložky indexu digitálnej ekonomiky a spoločnosti v SR a EÚ v rokoch 2016 – 2021

Zdroj: DESI 2016 – 2021.

Poznámky: IDT – Integrácia digitálnych technológií, DVS – Digitálne verejné služby

V rokoch 2016 – 2021 uskutočnil NKÚ SR v oblasti informatizácie 17 kontrol a jednu analýzu. Na rok 2022 je plánovaných v tejto oblasti zatiaľ šesť kontrol. Až štvrtinu kontrolovaných subjektov tvoria subjekty územnej samosprávy. Ďalšie subjekty sú osobitné organizácie ÚOŠS, ktoré zabezpečujú informatizáciu v zriaďovateľských rezortoch. Kontroly sa zameriavali najmä na oblasť lepších služieb, efektívnych informačných technológií, kybernetickej a informačnej bezpečnosti a digitálnej a dátovej transformácie.

Pri identifikovaní rizík v oblasti informatizácie sme pri tvorbe mapy zohľadnili platnú legislatívu, ako aj novo schválenú „Národnú koncepciu informatizácie verejnej správy“ z roku 2021. Vzhľadom na prierezový charakter tejto oblasti sme mapu informatizácie prepojili aj na ostatné oblasti verejných politík. Na základe mapovania a realizovaných kontrolných akcií sme identifikovali tri podoblasti, v ktorých vidíme najväčšie riziká a zároveň neboli dostatočne pokryté kontrolnou činnosťou:

- **koordinácia, riadenie a implementácia informatizácie a IT projektov v orgánoch VS,**
- **ľudské zdroje v oblasti informatizácie VS,**
- **infraštruktúra – dostupnosť kvalitného internetového pripojenia.**

V rámci koordinácie, riadenia a implementácie informatizácie a IT projektov v orgánoch VS je kľúčovým orgánom MIRRI SR, ktoré má v gescii prípravu koncepcií a legislatívy, riadi správu IT zdrojov a je sprostredkovateľským orgánom implementácie prioritnej osi 7 OP Integrovaná infraštruktúra. Zároveň má gestorskú pozíciu voči ostatným orgánom – kontrola IT výdavkov zo strany MIRRI SR sa má realizovať už pri zostavovaní rozpočtu (zavedenie rámca na kontrolu IT výdavkov). Ako rizikové v tejto podoblasti sa javia najmä tieto skutočnosti.

- Pripravenosť MIRRI SR na možnosť čerpania veľkého objemu výdavkov z dobiehajúceho PO 2014 – 2020, nového PO 2021 – 2027 a Plánu obnovy a odolnosti, keďže napr. pre Plán obnovy a odolnosti nie je zatiaľ vybudovaný IT systém na jeho riadenie.
- Nedostatočná miera centralizácie IT riešení vo VS a chýbajúca previazanosť projektov, chýbajúce komplexné riešenia v rámci prepojenia IT systémov pre orgány VS. Nástroje na dosiahnutie efektívnych výdavkov nie sú plne zavedené a využívané, služby a komodity vo veľkej miere nakupujú jednotlivé organizácie štátu individuálne, čo vedie spravidla k vyšším cenám ako pri centrálnom nákupe.

- Procesy VO stále zostávajú kritickým bodom budovania IT. Príprava kvalifikovaných podkladov pre VO (príprava zadani) je problematická, zložitá a dlhotrvajúca. Z dôvodu komplikovanosti procesov VO sa potom nedarí dodržať legislatívne termíny.
- Problematická je aj funkčnosť a bezpečnosť IT; ide o komplexnú a efektívnu digitalizáciu administratívnych, správnych, rozhodovacích a riadiacich procesov, riziko vendor lock-in⁶⁾.

V oblasti ľudských zdrojov pretrváva v SR nedostatok IT odborníkov a štát dlhodobo trpí nedostatkom kvalifikovaných ľudí, pričom záujem IT špecialistov pracovať pre štát nie je veľký. ÚOŠS majú v rámci svojej organizačnej štruktúry zriadené osobitné organizácie, ktoré zabezpečujú IKT služby pre ich rezorty (napr. MŠVVaŠ SR: CVTI SR, MZ SR: NCZI, MV SR: IVES), avšak ich výkon sa javí nie vždy ako dostatočný. Aj z tohto dôvodu si niektoré ministerstvá zakladajú akciové spoločnosti na poskytovanie IKT služieb. Zmluvy medzi ministerstvami a ich akciovými spoločnosťami majú výnimku zo zákona o VO a ministerstvo tak môže zadať zákazku priamo bez verejnej súťaže. Bez zverejnenia finančnej analýzy výhodnosti navrhovaného spôsobu realizácie IT projektu a dostatočnosti ľudských zdrojov pre požadované zručnosti vzniká riziko, že realizácia IT projektu môže byť predražená (nedajú sa porovnať ceny, keďže sa nerealizuje VO). Tiež je potom otáznosť, či je realizácia projektu dostatočne transparentná a či kvalita projektových výstupov bude pod kontrolou aj odbornej verejnosti.

V oblasti **pripojiteľnosti na internet** sa Slovensko nachádza na 19. mieste v rámci EÚ27 (index DESI 2021). V rámci Plánu obnovy a odolnosti sa budú realizovať výzvy spolufinancované z EŠIF na podporu financovania pripojenia tzv. bielych adries. Na nedostatočné pripojenie hlavne menších obcí upozornilo v rámci dotazníka NKÚ SR aj Združenie miest a obcí Slovenska. Z nedostatočného pokrytia vysokorýchlostným internetom a tiež z medzinárodného hodnotenia digitalizácie verejných služieb vyplýva riziko nedostatočného plnenia úloh zo strany subjektov VS vo vzťahu k občanom a podnikateľom v oblasti elektronickej komunikácie.

3.4 Zamestnanosť a sociálne politiky

V oblasti zamestnanosti a sociálnych politík sme identifikovali tieto významné rizikové podoblasti:

- **rôzne formy podpory zamestnávania – poradenstvo, zamestnávanie ZŤP, sociálne podniky, podpora zamestnanosti počas koronakrízy,**
- **sociálne dávky, sociálne služby (energetická chudoba, bezdomovectvo, sociálne bývanie krízovej intervencie, prepojenie sociálnych a zdravotných služieb),**
- **MRK,**
- **sociálnoprávna ochrana (Centrum pre deti a rodiny),**
- **sociálne nájomné bývanie.**

Najviac kontrolných akcií i rizík v tejto oblasti bolo identifikovaných v oblasti sociálnych služieb, sociálnych dávok (pomoc v hmotnej núdzi, podpora rodiny, príspevky náhradnej starostlivosti o dieťa) a sociálneho poistenia a dôchodkov. V oblasti podpory sociálneho bývania sa NKÚ SR zatiaľ nevenoval poskytovaniu sociálnych služieb krízovej intervencie (nízkoprahové denné centrum, integračné centrum, nocľaháreň, útulok a pod.). Sociálne služby krízovej intervencie riešia aj problém bezdomovectva. Národná stratégia prevencie a riešenia bezdomovectva na národnej úrovni zatiaľ nie je prijatá. Rizikom je tiež vysoká miera rizika chudoby niektorých skupín obyvateľstva, ku ktorej sa pridáva energetická chudoba.

⁶⁾ Tzv. uzamknutie zákazníka – ide o situáciu, keď sa zákazník, akýkoľvek subjekt obstarávajúci v zmysle zákona o VO stane závislým od poskytovateľa a musí využívať výlučne jeho služby, výrobky alebo technické riešenia.

Predmetom kontroly by sa tiež mohla stať oblasť MRK, pretože sa ukončilo obdobie realizácie „Stratégie SR pre integráciu Rómov do roku 2020“. V tejto oblasti bolo implementovaných mnoho projektov a aktivít (napr. zdravé regióny, terénna sociálna práca, miestna občianska poriadková služba), avšak rozdiely medzi MRK a ostatným obyvateľstvom stále pretrvávajú. V sociálno-právnej ochrane detí, ktorá ostala doteraz mimo kontrolnej činnosti NKÚ SR, sa odporúčame pozrieť na Centrá pre deti a rodiny (CDR).

Nájomné bývanie pre mladé rodiny podporované zo Štátneho fondu rozvoja bývania a MDV SR je vhodným námetom pre následnú kontrolu opatrení NKÚ SR. Ukončené kontrolné akcie v sociálnych službách, ako aj tie navrhované (napr. sociálne bývanie ako súčasť sociálnych služieb krízovej intervencie) umožnia prípravu súhrnnej správy zameranej na túto oblasť.

V zamestnanosti aj napriek viacerým identifikovaným rizikám bola kontrola minimálna. Pretrvávajúce regionálne rozdiely, dlhodobá nezamestnanosť hlavne MRK a nízko kvalifikovaných, ako aj ich nízka zamestnanosť a nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily sú dôsledkom nedostatočnej podpory zamestnanosti. Stále pretrvávajú nízke výdavky na aktívne opatrenia trhu práce v porovnaní so zahraničím a kapacity úradov práce nestačia poskytovať individuálnu podporu znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie. Odporúčame sa preto zamerať napr. na **kvalitu poskytovania individuálneho poradenstva nezamestnaným**, na oblasť sociálnej ekonomiky, **sociálnych podnikov**, na **podporu zamestnávania občanov ZŤP** a na **podporu zamestnanosti počas koronakrízy** (prvá pomoc, udržanie zamestnanosti ZUŠ, MŠ).

3.5 Dopravná infraštruktúra

V oblasti dopravy sme identifikovali štyri biele miesta vhodné pre ďalšiu činnosť NKÚ SR:

- **cesty I. triedy,**
- **regionálna verejná osobná doprava,**
- **letecká doprava,**
- **vodná doprava.**

V oblasti dopravnej infraštruktúry bolo v období 2016 – 2022 vykonaných 15 kontrol. Relatívne dobre pokrytá kontrolnou aj analytickou činnosťou bola podoblasť **cestnej dopravy**. Najviac kontrol bolo vykonaných v subjekte NDS, a. s. Pokryté boli aj oblasti cestnej a železničnej infraštruktúry. V týchto oblastiach však podľa ukazovateľov dosahujeme veľmi slabé výsledky. Najhoršia situácia je pri cestách I. triedy, kde stav týchto komunikácií v kategóriách nevyhovujúci alebo havarijný dosiahol v roku 2019 viac ako 40 %. Oblasť je významná aj z pohľadu financií. Modernizačný dlh ciest I. triedy dosiahol takmer 2 mld. eur. Preverenie stavu týchto komunikácií, priebehu diagnostikovania, zberu dát a prístupu k modernizácii zo strany kompetentných orgánov by mohla vzniknúť súhrnná správa za oblasť cestnej infraštruktúry, ktorá by zahŕňala aj už vykonané kontroly na mostoch I. – III. triedy.

Rizikovou oblasťou sa javí **regionálna verejná osobná doprava**, najmä vo väzbe na nedávne problémy, ktoré sa v tejto oblasti vyskytli v Bratislavskom samosprávnom kraji. Týka sa to predovšetkým zabezpečenia dopravy autobusmi z pozície samosprávnych krajov, či nedostatku rušňovodičov v regionálnych vlakoch.

Medzi neprebádanú oblasť z pohľadu kontrolnej činnosti možno zaradiť **leteckú dopravu**. O nízkej atraktivite tohto druhu dopravy na Slovensku vypovedá aj indikátor počtu prepravených pasažierov na 1 000 obyvateľov, kde dosahujeme niekoľkonásobne nižšie hodnoty ako susedné krajiny (oproti ČR je to takmer štvornásobne menej, oproti Rakúsku až jedenásťnásobne). Napriek tomu na Slovensku prevádzkujeme až šesť medzinárodných letísk. Ich efektívne využitie je v tomto kontexte otáznе.

Málo pokrytou oblasťou je aj **vodná doprava**, ktorá v poslednom období zápasila s problémami predovšetkým v čerpaní fondov EÚ. Aj v prípade využívania vodnej dopravy na Slovensku dáta poukazujú na zaostávanie za okolitými krajinami. Množstvo tovaru, ktoré sa preloží v našich prístavoch (prepočítané na 1 km vodnej cesty) dosahuje najnižšie hodnoty spomedzi krajín V4 + Rakúsko.

NKÚ SR doposiaľ nezameral svoju činnosť ani na organizácie spadajúce pod MDV SR, ktoré majú na starosti správu a dohľad nad jednotlivými oblasťami – Dopravný úrad a Letové prevádzkové služby SR.

3.6 Environmentálna udržateľnosť

Hlavným záverom z mapovania oblasti environmentálnej udržateľnosti je skutočnosť, že NKÚ SR sa v poslednom období intenzívne venoval najmä oblasti životného prostredia a oblasť pôdohospodárstva nebola doteraz dostatočne pokrytá. A to aj napriek mnohým rizikám, ktoré v tejto oblasti pretrvávajú. Preto navrhujeme viac pozornosti venovať identifikovaným bielym miestam práve v pôdohospodárstve:

- **ochrana pôdy,**
- **externé globálne hrozby (najmä potravinová bezpečnosť),**
- **poľnohospodárska produkcia a produktivita (potravinová sebestačnosť),**
- **zamestnanosť v sektore a rozvoj vidieka,**
- **transparentnosť finančných tokov.**

V oblasti pôdohospodárstva NKÚ SR za analyzované obdobie realizoval 12 kontrol. Kontroly sa sústredili najmä na ústredné orgány štátnej správy resp. podriadené organizácie (5 kontrol), lesy a poľovné revíry (5 kontrol), vybrané obchodné spoločnosti, poľnohospodárske družstvá a malých farmárov (2 kontroly).

V oblasti životného prostredia boli identifikované nasledovné biele miesta, na ktoré navrhujeme zamerať pozornosť kontrolnej činnosti:

- **vybrané zložky ŽP a ich ochrana (najmä ochrana prírody a krajiny, biodiverzita, ovzdušie a environmentálne riziká – klimatická zmena/nepriaznivé udalosti),**
- **klimatická neutralita,**
- **investičný dlh v oblasti ochrany životného prostredia,**
- **vertikálne a horizontálne väzby v environmentálnej udržateľnosti medzi ústrednými orgánmi štátnej správy (vo väzbe na plnenie cieľov strategických materiálov ochrany ŽP a klimatickej neutrality).**

V oblasti životného prostredia bolo vykonaných 35 kontrol, z ktorých väčšina bola zameraná na ÚOŠS resp. ich podriadené organizácie. Z kontrolovaných zložiek životného prostredia dominovali najmä Voda (12 kontrol + 1 analýza), Zmena klímy (8 kontrol + 2 analytické materiály) a Odpady (5 kontrol). Vzhľadom na veľký počet vykonaných kontrol v tejto oblasti navrhujeme vypracovať **súhrnné správy** pre NR SR, ktoré by mohli sumarizovať kontrolné zistenia z predchádzajúcich kontrol pre oblasti Ochrana vodného potenciálu a Odpadová politika. Podklady do správ by mohli poskytnúť aj kontroly plnenia realizovaných opatrení (tzv. follow-up) a prepojenie výstupov na kľúčové riziká spojené najmä s klimatickou zmenou a klimatickou neutralitou. Súhrnné správy môžu byť doplnené o nasledovné kontroly:

- prístup k pitnej vode v MRK,
- tekutinová sebestačnosť,
- vybrané projekty z fondov EÚ v rámci OP Kvalita životného prostredia a OP Životné prostredie najmä v oblasti monitorovania a hodnotenia vôd a ochrany pred povodňami,
- zálohovanie PET fliaš,
- separovanie v samospráve (zberné dvory),

- bioodpady,
- kontrola poplatkov za skládkovanie,
- implementácia odpadových politík v samospráve (triedený zber, vzdelávanie, monitoring, nelegálne skládky),
- spaľovne odpadov – ich opodstatnenosť v hierarchii odpadového hospodárstva a efektívnosť využívania ich energetického potenciálu.

Významným vonkajším prierezovým rizikom je vojenský konflikt na Ukrajine a jeho vplyv na prírodné zdroje, ochranu životného prostredia a udržateľnosť ekosystémov. Znečistené životné prostredie v dôsledku vojenského konfliktu predstavuje pre SR konkrétnu hrozbu najmä pre ohrozenie potravinovej a environmentálnej bezpečnosti štátu vrátane kritickej infraštruktúry.⁷⁾

---

⁷⁾ Bezpečnostná stratégia SR, 2021. [online].

4 Významné riziká pre kontrolnú činnosť v roku 2023

Pri navrhovaní **tém kontrolnej činnosti na rok 2023** by kontrolóri NKÚ SR mali zamerať svoj výber najmä na nasledujúce štyri oblasti:

- **Udržateľné verejné financie a fiškálna politika,**
- **Zdravie,**
- **Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie,**
- **Informatizácia.**

Výber konkrétnych rizík sme rozšírili aj na všetky ostatné strategické oblasti. Riziká boli identifikované na základe mapovania oblastí verejných politík, návrhov na činnosť z dotazníkov od externých expertov a návrhov interných expertov úradu.

V nasledujúcich podkapitolách sú uvedené najvýznamnejšie identifikované riziká v jednotlivých oblastiach.

Udržateľné verejné financie a fiškálna politika

- Nedostatočné programové rozpočtovanie.
- Neefektívnosť rozpočtových opatrení.
- Nedostatočná presnosť zostavovania návrhu rozpočtu verejnej správy.
- Nízka efektívnosť výberu DPH (opatrenie eKasa).

Zdravie

- Riziko odvrátiteľných úmrtí a chorôb v dôsledku nedostatočnej prevencie a podpory zdravia.
- Nehospodárne vynakladanie verejných zdrojov v dôsledku veľkých rozdielov v cenách za vybrané výkony nemocníc u zdravotnej poisťovne.
- Pretrvávajúci modernizačný dlh v zdravotníckych zariadeniach (nevyhovujúci stav budov a zastaraná prístrojová technika) v dôsledku neexistujúcej stratégie/koncepcie, ako aj pomalej implementácie opatrení z plánu obnovy a odolnosti.
- Nedostatok kvalifikovaného zdravotníckeho personálu.
- Nedostatočná primárna zdravotná starostlivosť.

Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie

- Riziko vypracúvania zoznamov študijných odborov a učebných odborov s takým počtom absolventov, ktoré nedostatočne reflektujú skutočné potreby trhu práce.
- Riziko nízkej kvality odborného vzdelávania a prípravy v malých stredných odborných školách.
- Nemožnosť efektívne/účinne vyhodnocovať a nastavovať systém duálneho vzdelávania z dôvodu nedostatočného množstva dát a ich nízkej kvality.
- Riziko nerealizácie, resp. pomalej realizácie opatrení zo „Stratégie celoživotného vzdelávania a poradenstva na roky 2021 – 2030“.
- Nesúlad ponuky celoživotného vzdelávania so vzdelávacími potrebami/potrebami trhu práce.
- Neefektívne riadenie a financovanie výskumu a vývoja v dôsledku roztrieštenosti inštitúcií.

Informatizácia

- Nedostatočný výkon právomoci MIRRI SR v oblasti koordinácie, riadenia a implementácie informatizácie a IT projektov v orgánoch VS.

- Riziko nepripravenosti na plnenie NKIVS 2021 – 2026 (neplnenie odporúčaní z kontroly NKIVS 2016 – 2020).
- Nedostatočné personálne a materiálno-technického zabezpečenie kybernetickej bezpečnosti ÚOŠS – strategická priorita 4 v NKIVS 2021 – 2026.
- Riziko nenaplnenia predpokladaných prínosov projektu a nesystematického riešenia v projekte Vládny cloud na MV SR.
- Neefektívnosť zabezpečenia IT riešení vo verejnej správe cez "in-house" riešenia v rámci spoločností – Slovensko IT, a. s., (MIRRI SR), Automobilové opravovne MV SR, a. s.
- Nedostatočné plnenie úloh zo strany subjektov VS vo vzťahu k občanom a podnikateľom v oblasti elektronickej komunikácie.

Zamestnanosť a sociálne politiky

- Nedostatočné využívanie sociálnych podnikov a iných foriem podpory zamestnanosti v regiónoch.
- Koncentrované rómske osídlenia, pretrvávajúce nerovnosti medzi MRK a ostatným obyvateľstvom.
- Nedostatočná podpora sociálneho nájomného bývania.
- Chýbajúca národná stratégia prevencie a riešenia bezdomovectva.
- Vysoká miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia určitých skupín obyvateľstva (deti, MRK, osamelí rodičia, domácnosti s viacerými deťmi).
- Slabá koordinácia a nedostatočne prepojenie sociálnych a zdravotných služieb dlhodobej starostlivosti.
- Nedostatočná dostupnosť siete CDR, nedostatočné finančné, priestorové, personálne, podporné a iné podmienky v CDR, nedostatočná deinštitucionalizácia CDR.

Dopravná infraštruktúra

- Riziko nedosiahnutia cieľov v oblasti zlepšenia stavu ciest I. triedy do roku 2024, resp. 2030 a zvyšovanie úmrtnosti v cestnej doprave aj vplyvom zlého a havarijného stavu ciest.
- Riziko zabezpečenia kvalitnej regionálnej verejnej dopravy v rámci regiónov – problémy s autobusovou dopravou (BSK) a nedostatkom rušňovodičov.
- Neefektívne využívanie letísk na Slovensku.
- Riziko nedostatočného využívania potenciálu vodnej dopravy na Slovensku.
- Nehospodárne vynakladanie finančných prostriedkov na modernizáciu technologického vybavenia Letových prevádzkových služieb SR a neuplatňovanie pandemických opatrení v rámci výcviku budúcich vedúcich letovej prevádzky.

Environmentálna udržateľnosť

- Riziko vojenského konfliktu a jeho vplyv na prírodné zdroje, ochranu životného prostredia, udržateľnosť ekosystémov a prvky kritickej infraštruktúry.
- Riziko nízkej potravinovej bezpečnosti a nízkej kvality potravín.
- Zaostávanie rozvoja vidieka aj v súvislosti s klesajúcou zamestnanosťou v regiónoch.
- Riziko straty biodiverzity a kolapsu ekosystému s nezvratnými dôsledkami pre životné prostredie.
- Nejasnosť súčasného systému ochrany prírody a krajiny, častá duálnosť, problémy s jeho riadením, koordináciou – implementácia, realizácia ochrany.
- Investičný dlh v oblasti ŽP.

- Nedostatočná alebo žiadna vzájomná spolupráca MŽP SR s MH SR a MPRV SR v spoločných oblastiach.
- Nedostatočná podpora zamestnanosti a prostriedkov rekvalifikácií z dôvodu útlmu banskej činnosti v súvislosti s klesajúcou zamestnanosťou v regiónoch (aj MRK).

Právny štát a bezpečnosť

- (Ne)súlاد výdavkov na obranu so strategickými materiálmi.
- Neefektívnosť a nehospodárnosť výdavkov na obranu.
- Riziko vojnového konfliktu a/alebo negatívnych ekonomických a celospoločenských dopadov s významným vplyvom na verejné politiky ako napr. energetická a potravinová sebestačnosť, bezpečnosť obyvateľov a ďalšie.
- Neúplná a/alebo nedostatočná pripravenosť civilnej ochrany z pohľadu systémovej prípravy a materiálno-technického zabezpečenia, ako aj nedostatku finančných prostriedkov na zabezpečenie opatrení civilnej ochrany a systému vzdelávania a osvetu obyvateľstva.

Efektívna a transparentná verejná správa

- Neefektívne hospodárenie miest.
- Riziko vznikajúce pri výmene starostov a županov v samosprávnych voľbách v roku 2022.
- Nehospodárnosť a neefektívnosť Leteckého útvaru MV SR.
- Neefektívnosť existencie ďalších samostatných ľudsko-právnych úradov (zákonom zriadené Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Komisar pre deti a Komisar pre osoby so zdravotným postihnutím), ktorých agenda sa prekrýva s agendou Verejného ochrancu práv.
- Neefektívnosť projektu MAS (miestne akčné skupiny) ako nástroja na podporu zamestnanosti a rozvoja vidieka.

Fondy EÚ

- Pomalé čerpanie v rámci končiaceho sa programového obdobia 2014 – 2020, možné rovnaké problémy v rámci obdobia 2021 – 2027.
- Riziká vyplývajúce z hľadiska neplnenia mílnikov a cieľov dohodnutých s EK v rámci Plánu obnovy a odolnosti.

5 Použité zdroje

- [1] Bezpečnostná stratégia SR. (2021) [\[online\]](#).
- [2] Databázy EK, Eurostat, MF SR, NÚCEM, OECD, ŠÚ SR. (február 2021)
- [3] IDI. (apríl 2020) Auditing Compliance During COVID-19 Crisis – A SAI Perspective [\[online\]](#).
- [4] Majzlíková a Vitáloš. (2021) Potential Risk of Automation for Employment in Slovakia: A District- and Industry-Level Analysis [\[online\]](#).
- [5] MF SR. (október 2020) Moderné a úspešné Slovensko [\[online\]](#).
- [6] MF SR. (december 2019) Návrh korekčného mechanizmu na rok 2020 [\[online\]](#).
- [7] MF SR. Priebežná implementačná správa revízií výdavkov 2021 [\[online\]](#).
- [8] MF SR – MZ SR. Revízia výdavkov na zdravotníctvo II [\[online\]](#).
- [9] MIRRI SR. (2021) Návrh na riešenie priestorovej situácie MIRRI SR a Národnej agentúry pre sieťové a elektronické služby [\[online\]](#).
- [10] NKÚ SR. (2019) Stratégia rozvoja NKÚ SR na roky 2020 – 2025 [\[online\]](#).
- [11] NKÚ SR, odbor stratégie a analýz. (2020) Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023 [\[online\]](#).
- [12] Trendy trhu práce, Uplatnenie absolventov v zamestnaní. [\[online\]](#).
- [13] Vláda SR. (2020) Programové vyhlásenie vlády Slovenskej republiky na obdobie rokov 2020 – 2024 [\[online\]](#).

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKA PRE ZAMERANIE KONTROLNEJ ČINNOSTI NKÚ SR (FEBRUÁR 2022)

Súčasťou procesu strategického plánovania kontrolnej činnosti NKÚ SR je aj dotazníkový prieskum, ktorým Odbor stratégie a analýz NKÚ SR (OSA) zbiera od externého prostredia názory na možné priority kontrolnej činnosti. V januári 2022 OSA oslovil s týmto dotazníkom celkovo 79 inštitúcií, medzi ktorými boli memorandoví partneri NKÚ SR, analytické jednotky štátnych inštitúcií a pod. Dotazník vyplnilo 35¹⁾ inštitúcií, zoznam ktorých je uvedený na záver tejto prílohy. Ďalej uvádzame vyhodnotenie odpovedí respondentov.

Prioritné oblasti verejných politík

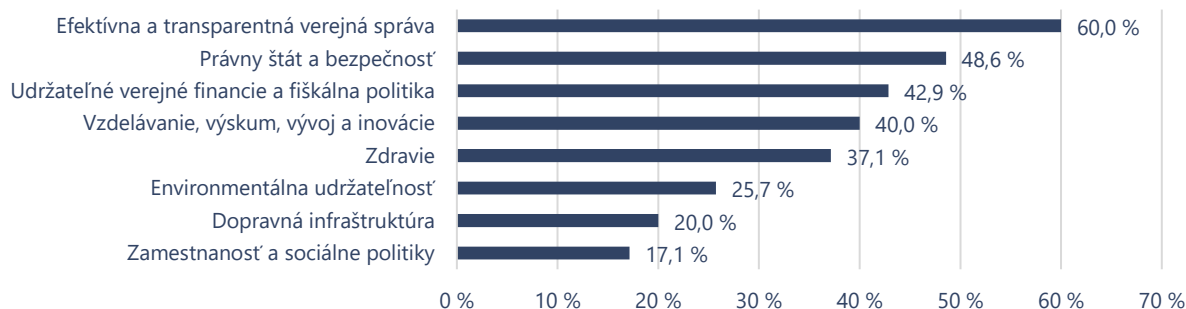
Otázka č. 1: V strategickom dokumente Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023 boli definované nasledujúce oblasti verejných politík, na ktoré OSA odporúča zamerať kontrolnú činnosť NKÚ:

- Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
- Zdravie
- Environmentálna udržateľnosť
- Efektívna a transparentná verejná správa
- Právny štát a bezpečnosť
- Udržateľné verejné financie a fiškálna politika
- Dopravná infraštruktúra
- Zamestnanosť a sociálne politiky

Stotožňujete sa s tým, že kontrolná činnosť NKÚ by sa mala v období najbližších rokov zameriavať práve na tieto oblasti? Ak áno, ktorú z týchto oblastí (označte maximálne 3) vnímate ako najdôležitejšiu? Ak nie, aké oblasti by ste definovali Vy?

Dotazníkový prieskum potvrdil, že prioritné oblasti verejných politík sú v strategických materiáloch NKÚ SR definované v súlade s vnímaním širšej odbornej verejnosti. Vyše polovica respondentov sa vyslovene vyjadrila, že s týmto zoznamom sa stotožňuje a všetci respondenti z predloženého zoznamu vybrali oblasti, ktoré považujú za prioritu. Najvyššiu podporu získala oblasť *Efektívna a transparentná verejná správa*, ktorú medzi priority zaradilo 60 % respondentov. Na druhom mieste rebríčka skončila oblasť *Právny štát a bezpečnosť*, ktorú do užšieho výberu priorít zaradila takmer polovica respondentov. Kompletný rebríček oblastí podľa prieskumu je uvedený v Grafe 1.

Graf 1: Poradie prioritných oblastí verejných politík podľa účastníkov dotazníkového prieskumu

Zdroj: Dotazníkový prieskum OSA; hodnota znamená podiel respondentov, ktorí danú oblasť označili ako prioritnú.

¹⁾ Z dvoch inštitúcií (MZVEZ SR a NBÚ) nám boli doručené až dva dotazníky, v týchto prípadoch sme odpovede zlúčili tak, aby do výsledkov vchádzala za každého respondenta iba jedna odpoveď.

Dvaja respondenti v komentári k tejto otázke navrhovali viac sa venovať aspektom fungovania *samosprávy*; ich návrhy sme zaradili do zoznamu návrhov konkrétnych tém nižšie.

Prioritné prierezové riziká

Otázka č. 2: V strategickom dokumente Strategické oblasti zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023 boli identifikované nasledujúce prierezové riziká, na ktoré OSA odporúča zamerať kontrolnú činnosť NKÚ SR naprieč rôznymi verejnými politikami:

- nedostatočná efektívnosť čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov
- problematické verejné obstarávanie
- slabá prepojenosť národných strategických cieľov s cieľmi nižších úrovní
- nedostatočné manažérske kapacity vo vybraných organizáciách a úradoch
- nedostatočná efektívnosť investícií do IT riešení.

Stotožňujete sa s tým, že kontrolná činnosť NKÚ by sa mala v období najbližších rokov zameriavať práve na tieto prierezové riziká? Ak áno, ktoré z nich (označte maximálne 3) vnímate ako najdôležitejšie? Aké iné prierezové riziká by ste definovali Vy?

Aj v odpovediach na otázku č. 2 sa potvrdilo, že i externé prostredie vníma definované prierezové riziká ako dôležité. Výslovný súhlas uviedlo necelých 63 % respondentov. Najčastejšie označené boli dve riziká, a to *problematické verejné obstarávanie* a *nedostatočná efektívnosť čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov*, ktoré boli vybrané takmer 63 % respondentov.

Graf 2: Poradie prierezových rizík podľa účastníkov dotazníkového prieskumu

Zdroj: Dotazníkový prieskum OSA; hodnota znamená podiel respondentov, ktorí dané prierezové riziko označili ako prioritné.

Ako ďalšie prierezové riziká boli jednotlivými respondentmi pri tejto otázke spomenuté:

- netransparentné obsadzovanie vedúcich pozícií v organizáciách štátnej správy;
- neadekvátna odbornosť, kvalifikácia, prípadne absentujúca prax v príslušnej oblasti pri obsadzovaní pracovných pozícií na všetkých úrovniach verejnej a štátnej správy;
- zavádzanie regulácií, realizácia politik a investícií bez dostatočnej opory v dátach (chýbajúce podrobné analýzy vplyvov);
- slabé zjednotenie aktivít rezortov, veľké množstvo aktivít na rôznych miestach so spoločným cieľom;
- viaceré rezorty a inštitúcie sledujú ten istý cieľ, viacnásobné aktivity a viacnásobná potreba personálnych a ľudských kapacít;
- v rámci rezortov sú rezervy v spoločnom využívaní informácií, riešení, nastavení procesov, IT podpory; to platí aj pre analogické agendy naprieč verejnou správou;
- často chýba uhol pohľadu „hodnota za peniaze“ – vynaloží sa značné úsilie, dokonca opakované, na napr. IT podporu, ktorá sa napokon nezavedie, prípadne sa zavedie len v malom rozsahu, čoho dôsledkom je vysoká jednotková cena.

Návrhy konkrétnych tém možných kontrol

Otázka č. 3: Ak by ste mohli navrhnúť konkrétne témy na prínosnú kontrolu v oblasti v ktorej pôsobíte, ktorú by NKÚ SR malo vykonať, ktoré témy by to boli?

Otázka č. 4: Jedným z prierezových rizík, ktorému sa NKÚ chce osobitne venovať je aj nedostatočná efektívnosť investícií do IT riešení. Ak ste to už nepokryli v predchádzajúcej otázke, prosíme o identifikovanie konkrétnych rizík či tém na kontrolu v oblasti Vášho pôsobenia, ktoré priamo súvisia s IT projektmi/riešeniami.

Otázka č. 5: Ak by ste mohli navrhnúť konkrétne témy na prínosnú kontrolu v akejkoľvek inej oblasti, ktorú by NKÚ SR malo vykonať, ktoré témy by to boli?

Respondenti mali možnosť identifikovať konkrétne témy na kontrolu. Takto zamerané boli otázky č. 3, 4 a 5. V dotazníkoch boli prezentované nasledujúce návrhy;²⁾ (v prípade, že návrh bol spomenutý viacerými respondentami, v zátvorke je uvedený ich počet).

Vzdelávanie, veda a výskum:

- riadenie a rozvoj stredného odborného školstva v rámci VÚC
- nedostatočné investície v rámci digitalizácie vzdelávania a centralizácie IT systémov na vysokých školách (každá VŠ používa svoj informačný systém)
- transparentnosť a efektívnosť pridelovania finančných prostriedkov projektom výskumu a vývoja (VEGA a APVV)
- nízka miera transparentnosti pri výbere projektov a pridelovaní grantov v oblasti vedy a výskumu
- kvalita vzdelávania dištančnou formou (vybavenosť pedagógov a študentov informačnými technológiami, dostupnosť služieb mobilnej siete).

Samospráva:

- kontrola dodržiavania príslušnej legislatívy zástupcami obce v orgánoch obchodných spoločností zriadených obcou
- investície obce do cudzieho majetku
- kontrola vykonávania inventarizácie majetku obce
- náklady na webové stránky, mestské karty
- kontrola vynakladania finančných prostriedkov z rozpočtu obce na projekty, ktoré následne neboli obcou realizované
- kontrola postupu obce pri správe obecného majetku – obecný majetok sa neudržiava, chátra a potom ho obce predávajú alebo obce vôbec nemajú zmapovaný nehnuteľný majetok
- kontrola v oblasti dodržiavania hospodárnosti pri obstarávaní externých služieb, ktoré si vie obec v podstate zabezpečiť internými kapacitami (verejné obstarávanie, právne služby, poradenské služby)
- veľmi nízke právne povedomie poslancov obecných zastupiteľstiev malých obcí pri prijímaní uznesení, dodržiavaní rokovacích poriadkov, kompetenciách komisií OZ
- prijímania legislatívy vo vzťahu k subjektom miestnej územnej samosprávy (v roku 2021 opätovne dochádzalo k prípadom, kedy novo prijatá, zmenená alebo doplnená legislatíva negatívne ovplyvní nielen jej finančné, ale aj kompetenčné postavenie miest a obcí)

²⁾ V zozname sú zachované aj odpovede všeobecnejšieho charakteru, aj keď otázky smerovali k pomenovaniu konkrétnych tém. Úplne všeobecné odpovede (napr. pomenovanie celej oblasti), ako aj návrhy nespádajúce do kompetencie NKÚ SR tu zaradené nie sú. Odpovede boli tematicky zaradené, gramaticky a štylisticky upravené tak, aby nebol zmenený význam. Do zoznamu boli zaradené aj námety, ktoré boli respondentami spomenuté v komentároch aj k iným otázkam. Niektoré témy boli zaradené aj do príslušnej oblasti aj do prierezovej položky IT. Ak sa v odpovediach objavili identické návrhy, v zátvorke je uvedený ich počet.

- riešenie problémov spojených s vysporiadávaním pozemkov prostredníctvom komplexných pozemkových úprav predovšetkým vo vzťahu k čerpaniu eurofondov v programovacom období 2021 – 2027
- slabá prepojenosť kontrolnej činnosti samosprávy a štátnej správy
- odkladanie podnetov hlavných kontrolórov zo strany prokuratúry
- nedostatočné vzdelanie a skúsenosti ľudí v čele obecných úradov.

Doprava:

- pomalá a neefektívna výstavba diaľnic a rýchlostných ciest
- procesy v oblasti projektovej prípravy stavieb – najmä investície do IT v oblasti územného plánovania a stavebného konania
- procesy v rámci EIA.

Zdravotníctvo:

- nákup zdravotníckeho materiálu počas pandémie COVID 19
- nákup antigénových testov,
- preverenie finančne náročných IT projektov v zdravotníctve a ich využitie (e-Karanténa, e-Zdravie)
- dostupnosť a kvalita zdravotnej starostlivosti v regiónoch
- efektívnosť využívania prostriedkov EÚ, súvisiacich s tvorbou štandardných diagnostických a terapeutických postupov, ktorých využiteľnosť v praxi sa javí ako nedostatočná.

Životné prostredie a pôdohospodárstvo:

- postavenie a činnosť SAŽP (MŽP SR)
- odpadové hospodárstvo – nedoplatky
- kontrola prideľovania a spôsobu využívania dotácií v rezorte pôdohospodárstva
- potravinová sebestačnosť a kvalita potravín SR

Zamestnanosť a sociálne veci:

- poskytovanie finančných príspevkov prvá pomoc zamestnancom, podnikateľom a živnostníkom v čase pandémie koronavírusu (2)
- postavenie a úlohy NPPC a NLC (MPRV SR)
- efektívnosť a účelnosť vynakladania finančných prostriedkov v oblasti sociálnych služieb.
- poskytovanie sociálnych služieb neverejnými poskytovateľmi sociálnych služieb vo všetkých formách.

Kultúra:

- dostatočné využívanie prípravných trhových konzultácií a dostatočnosť interných manažérskych kapacít v rezorte kultúry v oblasti riadenia IT
- všetky investície spojené s projektom tzv. digitalizácie kultúrneho dedičstva
- IT projekty v rezorte kultúry s osobitným zreteľom na prevádzkové náklady na zmluvy údržby (SLA zmluvy) pre IT hardvér a softvér
- financovanie registrovaných cirkví a náboženských spoločností.

IT:

- efektívnosť investícií do IT riešení (4)
- verejné obstarávanie v IT projektoch (3)
- kybernetická bezpečnosť (efektívnosť vynakladaných zdrojov, procedúry, ...) (3)
- nedostatočná integrácia vzájomných rozhraní medzi IT riešeniami orgánov verejnej správy (3)
- nedostatočná miera centralizácie IT riešení vo verejnej správe (napr. neexistencia jednotných modulov na správne konania, registratúru a pod.)

- elektronizácia štátnej a verejnej správy; fungovanie e-governmentu v praxi (2)
- reálne využívanie zrealizovaných IT projektov občanmi
- funkčnosť a bezpečnosť informačných systémov
- riziko vendor-lock-in, čo spôsobuje, že verejní obstarávatelia sú pri využívaní služieb a technických riešení závislí od dodávateľov daných IT systémov.
- systém manažovania IT projektov hradených z EÚ prostriedkov na MIRRI (napr. vzťah disponibilných prostriedkov na projekt – predpokladaná hodnota zákazky – cenové ponuky)
- kontrola štátnej a.s. Slovensko IT, a. s., Košice, ktorú vlastní MIRRI SR.
- projekt MIRRI SR – Slovensko v mobile
- chýbajúca previazanosť IT projektov – napr. niektoré projekty sú určené na nákup infraštruktúry, ale už chýbajú financie na ľudské zdroje
- efektívnosť využívania softvérov, vo vzťahu k možnostiam a k reálnej skutočnosti (pracovníci pracujú len v základných módoch, nevyužívajú možné prepojenia databáz medzi sebou)
- IT nástroje využívané pracovníkmi štátnej správy
- dostupnosť internetového pripojenia predovšetkým v malých obciach (ešte aj v súčasnosti existujú biele miesta, ktoré nie sú pokryté internetovým pripojením)
- praktická aplikácia administratívnej záťaže v praxi napr. v oblasti informatizácie, informačnej alebo kybernetickej bezpečnosti
- Jednotný informačný systém hospodárskej mobilizácie „JIS HM“
- preverenie finančne náročných IT projektov v zdravotníctve a ich využitie (e-Karanténa, e-Zdravie)
- IT riešenia v rezorte Štatistického úradu Slovenskej republiky
- dostatočné využívanie prípravných trhových konzultácií a dostatočnosť interných manažérskych kapacít v rezorte kultúry v oblasti riadenia IT
- všetky investície spojené s projektom tzv. digitalizácie kultúrneho dedičstva
- IT projekty v rezorte kultúry s osobitným zreteľom na prevádzkové náklady na zmluvy údržby (SLA zmluvy) pre IT hardvér a softvér
- náklady na webové stránky miest a obcí, mestské karty
- procesy v oblasti projektovej prípravy stavieb – najmä investície do IT v oblasti územného plánovania a stavebného konania; taktiež čiastočne procesy v rámci EIA.

Iné:

- systémy vnútornej kontroly v ústredných inštitúciách štátu (2)
- personalistika v štátnych organizáciách v nadväznosti na nedostatočné expertné kapacity
- spravovanie nehnuteľného majetku vo vlastníctve orgánov verejnej moci
- poskytovania dotácií na humanitárne a rozvojové projekty³⁾
- zmysluplnosť a rozsah SLA
- kontrola fondu na podporu športu – kapitálové /investičné projekty
- systém odmeňovania zamestnancov dočasne vyslaných do zahraničia
- kontrola hospodárenia s finančnými prostriedkami vynakladanými na úseku ochrany osobných údajov
- legislatívny proces najmä z pohľadu posudzovania vybraných vplyvov v zmysle Jednotnej metodiky na posudzovanie vybraných vplyvov
- tvorba štátnych hmotných rezerv SR, potravinová bezpečnosť SR.
- efektívnosť vymáhania pohľadávok štátu
- prenájom pozemkov v správe SPF
- efektívnosť vkladných finančných prostriedkov do rezortu obrany v porovnaní s celkovou efektívnosťou národného hospodárstva krajiny, resp. životnej úrovne obyvateľstva.

³⁾ <https://zastavmekorupciu.sk/aktuality-cez-ciaru/cez-ciaru-kde-koncia-slovenske-miliony-eur-urcene-na-humanitarnu-pomoc/>

- administratívna záťaž verejnej správy
- strategické ciele a plánovanie v štáte, vôbec mechanizmu a štruktúry strategických dokumentov, ich vzájomnej nadväznosti a dosahovanie ich plnenia, ako aj ich nadväznosť vo vzťahu k prijímaným plánom prípadne legislatíve
- verejné politiky podpory inovácií na Slovensku a ich efektívnosť a prínosy
- efektívnosť existencie ďalších samostatných ľudsko-právnych úradov (zákonom zriadené Slovenské národné stredisko pre ľudské práva, Komisár pre deti a Komisár pre osoby so zdravotným postihnutím), ktorých agenda sa prekrýva s agendou Verejného ochrancu práv
- efektívnosť a účelnosť vynakladania finančných prostriedkov v oblasti podpory národnostných menšín
- implementácia Plánu obnovy a odolnosti (POO)
- kontrola procesov prípravy, riadenia a vyhodnocovania jednotlivých operačných programov, ktorej výsledkom by malo byť zjednodušenie získania grantu na financovanie projektov u koncových uchádzačov
- plnenie strategických cieľov znižovania regionálnych rozdielov Ministerstvom investícií, regionálneho rozvoj a informatizácie.

Vnímanie prínosného výstupu/aktivity NKÚ

Otázka č. 6: Ktorý konkrétny výstup alebo aktivitu NKÚ SR (kontrola, správa, vyjadrenie,...) za rok 2021 vnímate ako najviac spoločensky prínosnú?

Najčastejšie uvedeným výstupom, ktorý respondenti vnímali ako prínosný, bola Správa o kontrolnej činnosti, ktorá sa objavila v siedmich odpovediach. Ďalších sedem výstupov bolo respondentmi spomenutých viacnásobne. Konkrétne ide o (v zátvorke je uvedený počet respondentov):

- Správa o výsledkoch kontrolnej činnosti NKÚ (7)
- NDS (5)
- Využívanie prostriedkov Environmentálneho fondu (5)
- Mosty (4)
- Národný systém riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe (4)
- Pripravenosť Slovenskej republiky na riešenie sucha (2)
- Vnútorň kontrolný systém vybraných výdavkov Európskych štrukturálnych a investičných fondov v rezorte MPSVR SR (2)
- Vybraný spoločný modul v rámci Ústredného portálu verejnej správy (2)

Viacero výstupov bolo uvedených jednotlivo. Uvádzame tu všetky takto spomenuté výstupy:

- Zmluvné vzťahy s RTVS
- e-government
- TIPOS
- Financovanie ochrany životného prostredia v rokoch 2007 – 2020
- Plastový odpad
- Pitná voda
- Podpora športu
- Športové zväzy a organizácie
- Železničné priestestia
- Rezidentské štúdium
- Politika strategickej energetickej bezpečnosti v oblasti núdzových zásob ropy
- Zadlženosť miestnej územnej samosprávy a rozpočtová zodpovednosť

- MuMap
- Prevody nehnuteľného majetku obcí
- Strategické zamerania

Zoznam inštitúcií, ktoré zaslali vyplnený dotazník

- Centrum vedecko-technických informácií
- Generálna prokuratúra SR
- Infostat
- Inštitút kultúrnej politiky
- Kancelária Najvyššieho súdu SR
- Kancelária prezidenta SR
- Kontrolór športu Ministerstvo školstva
- Kontrolór hl. mesta Bratislavy
- Inštitút dopravnej politiky
- Ministerstvo hospodárstva SR, Centrum pre hospodárske otázky
- Ministerstvo vnútra SR, Inštitút správnych a bezpečnostných analýz
- MIRRI, Sekcia inovácií, strategických investícií a analýz 2
- MZVEZ SR
- Národný bezpečnostný úrad
- Partnerstvá pre prosperitu
- Protimonopolný úrad SR
- Rada pre štátnu službu
- Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre
- Slovenský inštitút vnútorných audítorov
- Správa štátnych hmotných rezerv SR
- Štatistický úrad SR
- Univerzita P. J. Šafárika, Košice
- Univerzita sv. Cyrila a Metoda
- Úrad geodézie, kartografie a katastra SR
- Úrad jadrového dozoru Slovenskej republiky
- Úrad na ochranu osobných údajov
- Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou
- Úrad pre normalizáciu, metrológiu a skúšobníctvo SR
- Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb
- Úrad pre reguláciu sieťových odvetví
- Úrad priemyselného vlastníctva SR
- Verejný ochranca práv
- Združenie hl. kontrolórov SR
- Združenie miest a obcí Slovenska
- Žilinská univerzita

METODIKA VÝBERU PRIORITNÝCH OBLASTÍ KONTROLNEJ ČINNOSTI NKÚ SR

Základné kritériá pre výber prioritných oblastí tvorili nasledovné dva faktory:

1. objem finančných prostriedkov,
2. medzinárodné porovnanie na základe merateľných ukazovateľov.

Prvý faktor predstavuje **finančné prostriedky (výdavky) na verejné politiky**. Objem výdavkov za rok 2020 na jednotlivé verejné politiky je odhadnutý na základe verejne dostupných zdrojov, a to predovšetkým na základe údajov Eurostatu podľa klasifikácie COFOG (Tab. 2). Najvyšší objem výdavkov sa v roku 2020 vynakladal v týchto oblastiach:

- Zamestnanosť a sociálne politiky,
- Zdravie,
- Udržateľné verejné financie a fiškálna politika.

Najviac výdavkov išlo na sociálne zabezpečenie, ktoré je súčasťou oblasti Zamestnanosť a sociálne politiky. Najvýraznejšia zmena vo výdavkoch v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi nastala v prípade oblasti Udržateľné verejné financie a fiškálna politika, a to vzhľadom na nárast deficitu verejnej správy.

Tab. 1: Výdavky v strategických oblastiach za rok 2020

Strategická oblasť	Objem výdavkov (v mil. eur)	Podiel výdavkov na HDP (v %)
Zamestnanosť a sociálne politiky	15 423	16,7
Zdravie	5 758	6,3
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	5 062	5,5
Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie	4 759	5,2
Efektívna a transparentná verejná správa	4 024	4,4
Dopravná infraštruktúra	3 641	4,0
Právny štát a bezpečnosť	3 554	3,9
Environmentálna udržateľnosť	1 857	2,0

Zdroj: ŠÚ SR (COFOG); v oblasti Udržateľné verejné financie a fiškálna politika je použitý údaj o deficite z jesennej notifikácie Eurostatu

Druhý faktor predstavuje **medzinárodné porovnanie realizácie verejných politík** na základe výsledkových ukazovateľov. Vybrané boli také ukazovatele, ktoré poukazujú na najvýznamnejšie riziká v oblastiach realizácie verejných politík a tiež ukazovatele, ktoré sú v rozpočte VS na rok 2022 uvedené ako kľúčové merateľné ukazovatele v daných oblastiach. Porovnanie realizácie jednotlivých politík (index zaostávania) v strategických oblastiach SR voči krajinám EÚ je uvedené v Tabuľke 3. Pre jednotlivé ukazovatele je zohľadnený najnovší dostupný údaj.

Tab. 2: Medzinárodné porovnanie realizácie verejných politík pre strategické oblasti

Strategická oblasť	Výsledkový ukazovateľ	Rok	SR	EÚ27	Index zaostávania SR voči EÚ*
Udržateľné verejné financie a fiškálna politika	S2 – Indikátor dlhodobej udržateľnosti	2020	7,7	1,5	513,3
	Medzera DPH (% potenciálneho výnosu)	2019	16,1	10,9	147,7
	Priemer				330,5
Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie	PISA skóre (priemer z troch testovaných oblastí)	2018	469	484	103,2
	Miera horizontálneho nesúladu zručností zamestnaných osôb vo veku 15 až 34 rokov s aspoň vyšším sekundárnym vzdelaním (%)	2020	35	28,6	122,4
	Podiel študentov VŠ v zahraničí (%)	2020	19	4 ^(a)	475,0
	Miera účasti dospelých vo veku 25 až 64 rokov na celoživotnom vzdelávaní (%)	2020	2,8	9,2	328,6
	Hodnota súhrnného inovačného indexu	2021	0,332	0,526	158,4
	Priemer				237,5
Právny štát a bezpečnosť	Nezávislosť súdnictva – nezávislosť súdneho systému vnímaná ako veľmi alebo celkom dobrá (% populácie)	2021	28,0	54,0	192,9
	Miera dôvery v políciu (% populácie)	2021	42,0	71,0	169,0
	Miera dôvery v justíciu (v % obyvateľov)	2021	30	54	180,0
	Priemer				180,6
Environmentálna udržateľnosť	Podiel energie z obnoviteľných zdrojov na celkovej hrubej spotrebe energie (%)	2020	17,3	22,1	127,7
	Miera recyklácie komunálneho odpadu (%)	2020	42,2	47,8	113,3
	Kategorizácia územia SCI podľa Smernice o biotopoch (%)	2018	12,5	13,9	111,2
	Priemerná koncentrácia PM _{2,5} v ovzduší (µg/m ³)	2019	13,9	12,6	110,3
	Hrubá pridaná hodnota na hektár využívanej poľnohospodárskej pôdy (Eur/ha)	2019	234	985	420,9
	Podiel pôdy v ekologickom poľnohospodárstve z celkovej využívanej poľnohospodárskej pôdy (%)	2019	10,3	8,5	82,5
	Priemer				161,0
Zamestnanosť a sociálne politiky	Miera zamestnanosti nízko kvalifikovaných, ISCED 0-2, 20-64 rokov (% populácie)	2020	34,0	55,0	161,8
	Podiel dlhodobo nezamestnaných (15–74 rokov) na celkovej nezamestnanosti (%)	2020	47,8	35,4	135,0
	Priemer				148,4
Zdravie	Úmrtnosť odvrátiteľná zdravotnou starostlivosťou (na 100 tis. obyvateľov)	2018	165,3	107,7 ^(b)	153,5
	Úmrtnosť odvrátiteľná prevenciou (na 100 tis. obyvateľov)	2018	241,3	182,2 ^(b)	132,4
	Novorodenecká úmrtnosť (počet úmrtí v prvom roku života na 1000 živonarodených)	2019	5,1	3,5 ^(c)	147,7
	Očakávaná dĺžka života pri narodení (počet rokov)	2020	76,9	79,7 ^(d)	103,7
	Priemer				134,3
Efektívna a transparentná verejná správa	Index vnímania korupcie (0 – veľmi vysoká miera korupcie, 100 – veľmi nízka miera korupcie)	2021	52	64	123,1
	Index otvorenosti údajov (%)	2021	50	81	162,0
	Podiel čerpania EŠIF v rámci alokácie 2014 – 2020 (%)	9/2021	48	59	122,9

	DESI (skóre)	2021	43,2	51,8	119,9
	Priemer				132,0
Dopravná infraštruktúra	Úmrtosť na cestách na milión obyvateľov	2019	49,5	51,0	97,1
	Využitie železničnej dopravy (počet odjazdených pasažierom na 1 obyv.)	2019	726	968 ^(e)	133,3
	Priemer				115,2

Zdroj: Eurostat, EK, OECD, NÚCEM, MIRRI SR

* Index zaostávania = priemerná hodnota ukazovateľa v EÚ28 / hodnota ukazovateľa v SR * 100; v prípade ukazovateľov, kde nižšia hodnota ukazovateľa predstavuje lepší vývoj, bol použitý opačný podiel (ukazovateľ > 100 znamená zaostávanie SR).

^(a)EÚ22

^(b)priemer krajín EÚ27 (za Francúzsko do priemeru vstupovala hodnota z roku 2017)

^(c)priemer krajín EÚ27 (za Francúzsko do priemeru vstupovala hodnota z roku 2017 a pre ďalších šesť krajín za rok 2018)

^(d)priemer krajín EÚ27 (za Írsko do priemeru vstupovala hodnota z roku 2019)

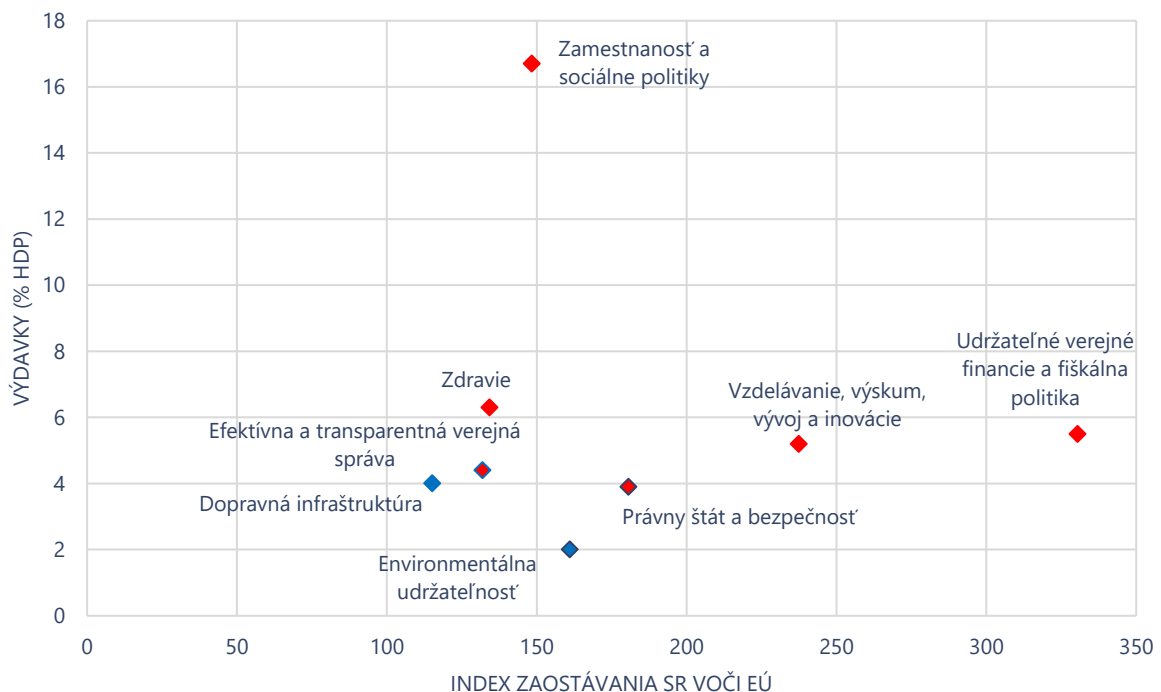
^(e)okrem krajín Belgicko, Cyprus, Holandsko, Maďarsko, Malta a Poľsko

Podľa medzinárodného porovnania sa v SR **najvýznamnejšie riziká** objavujú v nasledujúcich troch oblastiach: **udržateľné verejné financie a fiškálna politika; vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie; právny štát a bezpečnosť.**

Vyhodnotením oboch **faktorov** súčasne, t. j. čerpanie výdavkov v kombinácii s medzinárodným porovnaním realizácie verejných politík (Graf 1) boli ako najdôležitejšie identifikované tieto štyri oblasti:

- **Udržateľné verejné financie a fiškálna politika,**
- **Zamestnanosť a sociálne politiky,**
- **Zdravie,**
- **Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie.**

Graf 1: Index zaostávania SR voči EÚ vs. výdavky na strategické oblasti

Zdroj pre index zaostávania: Tab. 2, pre verejné výdavky: Tab. 1

Poznámka: vyššia hodnota indexu zaostávania znamená väčšie zaostávanie SR za priemerom EÚ

Súčasťou procesu strategického plánovania kontrolnej činnosti NKÚ SR je aj **dotazníkový prieskum**, ktorým Odbor stratégie a analýz NKÚ SR (OSA) každoročne zbiera od externého prostredia názory na možné priority kontrolnej činnosti (podrobné vyhodnotenie dotazníka obsahuje **Príloha 2**). V januári

2022 OSA oslovil 79 inštitúcií, medzi ktorými boli memorandoví partneri NKÚ SR, analytické jednotky štátnych inštitúcií a pod. Návratnosť dotazníka bola 44 %. Výrazne najvyššiu podporu získala v dotazníkovom prieskume oblasť **Efektívna a transparentná verejná správa**, ktorú medzi priority zaradilo 60 % respondentov.

Riziková vybraných strategických oblastí verejných politík zvyšujú aj prierezové riziká. Na základe výsledkov dotazníka u externých expertov (Príloha 2) môžeme považovať za prioritné tieto tri prierezové riziká:

- **problematické verejné obstarávaní**
- **nedostatočná efektivita čerpania európskych štrukturálnych a investičných fondov**
- **nedostatočná efektivita investícií do IT riešení.**

V dotazníku respondenti navrhli 25 konkrétnych rizík alebo tém na kontrolu, ktoré priamo súvisia s IT projektami alebo IT riešeniami.

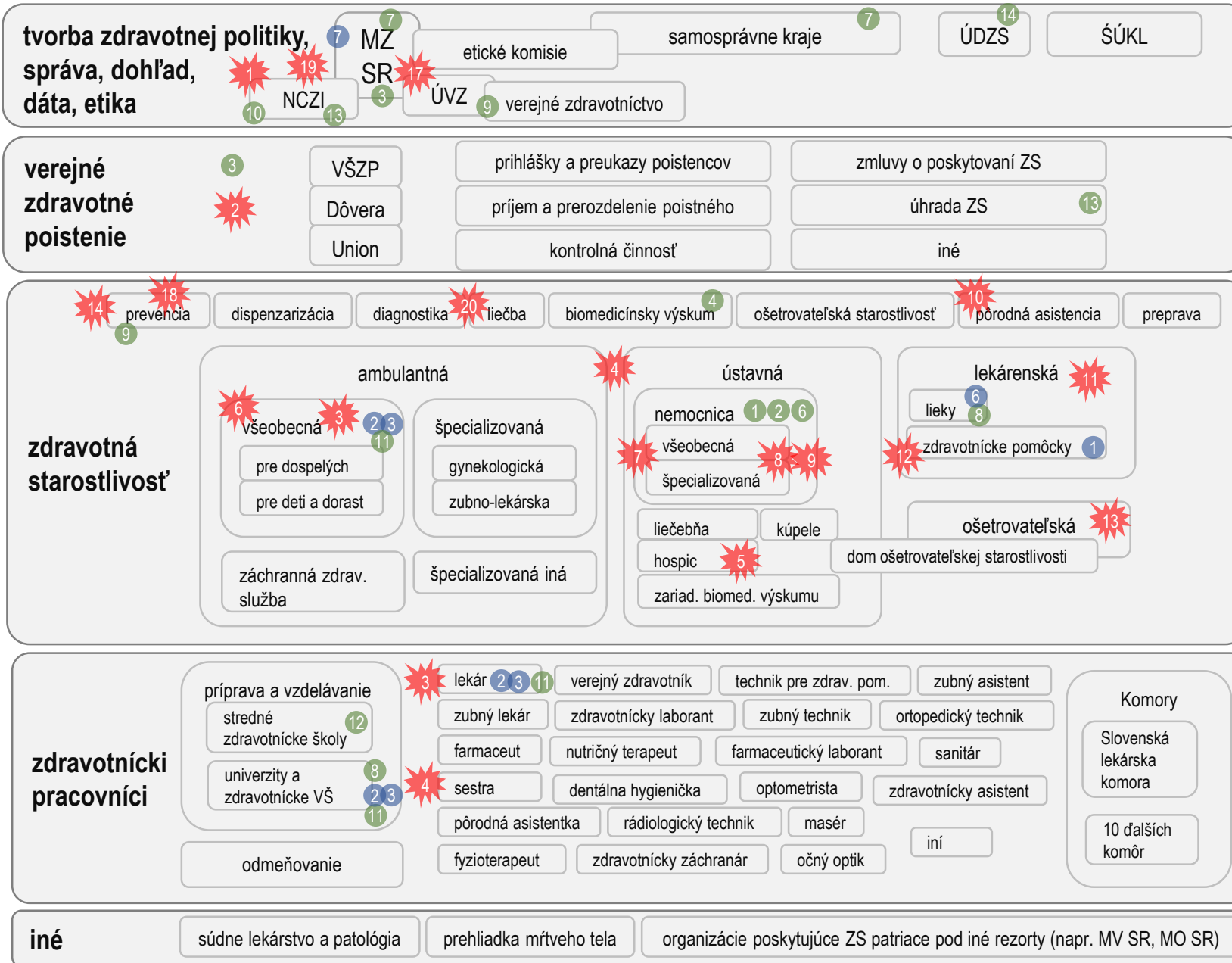
Príloha 3 Strategické mapovanie vybraných verejných politík

1. Zdravotníctvo
2. Vzdelávanie, výskum, vývoj a inovácie
3. Informatizácia
4. Zamestnanosť a sociálne politiky
5. Doprava
6. Životné prostredie
7. Pôdohospodárstvo

Zdravotníctvo

Mapovanie zdravotníctva z pohľadu NKÚ, vrátane kontrolných akcií ●, analýz ● a definovaných rizík 🌟

Riziká v zdravotníctve

	formulácia rizika	akútnosť	rozsah	úroveň
1	Riziko prijímania neoptimálnych manažérskych rozhodnutí a slabej verejnej kontroly v zdravotníctve v dôsledku absencie spoľahlivých dát	nízka	veľký	makro
2	Riziko neehospodárneho, neúčelného vynakladania verejných zdrojov zdravotných poisťovní, ktoré neboli použité na úhradu zdravotnej starostlivosti	nízka	stredný	mikro
3	Riziko nedostupnosti všeobecnej zdravotnej starostlivosti v dôsledku nedostatku všeobecných lekárov.	stredná	veľký	makro
4	Riziko zníženej kvality zdravotnej starostlivosti v dôsledku nedostatočného počtu zdravotných sestier	vysoká	stredný	makro
5	Riziko zníženej kvality zdravotnej starostlivosti o pacientov v terminálnom štádiu ochorenia v dôsledku nedostatku personálnych kapacít paliatívnych oddelení.	stredná	malý	stred
6	Riziko nadmerných návštev pacientov u špecialistov, vplyvom dlhodobého neriešeného zvyšovania kompetencií všeobecných lekárov.	stredná	stredný	mikro
7	Riziko nízkej kvality zdravotnej starostlivosti, v dôsledku absentujúcej optimalizácie siete nemocníc	stredná	stredný	makro
8	Riziko pretrvávajúceho modernizačného dlhu v zdravotníckych zariadeniach (nevychovujúceho stavu budov a zastaranej prístrojovej techniky) v dôsledku neexistujúcej stratégie/koncepcie, ako aj pomalej implementácie opatrení z plánu obnovy	nízka	stredný	makro
9	Riziko pokračujúceho zadlžovania zdravotníckych zariadení vplyvom pomalých systémových zmien (napr. DRG)	stredná	veľký	stred
10	Riziko úmrtnia novonarodených detí predovšetkým v MRK vplyvom nedostatočnej starostlivosti o matku a dieťa	vysoká	malý	mikro
11	Riziko neehospodárnosti v liekovej politike v dôsledku nedostatočného posudzovania farmako-ekonomických rozborov liekov.	stredná	veľký	mikro
12	Riziko neehospodárnosti pri nákupe zdravotníckych pomôcok	stredná	malý	stred
13	Riziko nedostatočnej pripravenosti zdravotníctva na starnutie populácie	nízka	veľký	makro
14	Riziko odvrátiteľných úmrtí a chorôb v dôsledku nedostatočnej prevencie a podpory zdravia	vysoká	veľký	makro
15	Riziko neefektívneho vynakladania verejných zdrojov na elektronizáciu zdravotníctva kvôli nedostatočnému využívaniu služieb e-zdravie	stredná	malý	stred
16	Riziko neehospodárneho vynakladania verejných zdrojov v dôsledku neodôvodnených rozdielov v cenách za vybrané výkony nemocníc u zdravotnej poisťovne	vysoká	stredný	mikro
17	Riziko neehospodárneho a neúčinného vynakladania verejných zdrojov v dôsledku prijímania protipandemických COVID19 opatrení (plošné testovanie, očkovacia lotéria a pod.) bez dostatočného ex-ante zdôvodnenia	nízka	veľký	stred
18	Riziko nakazení občanov novým koronavírusom kvôli zanedbaniu systematickej aktívnej prevencie a posilňovania imunity obyvateľstva zo strany štátnych orgánov	vysoká	stredný	mikro
19	Riziko, že zásadné protipandemické opatrenia (COVID semafor a pod) ovplyvňujúce celú spoločnosť boli / sú uplatňované na základe nespoľahlivých dát	vysoká	veľký	stred
20	Riziko zhoršenia zdravotného stavu pacientov a zvýšených výdavkov na ich liečbu v dôsledku zanedbávania diagnostiky a liečby chorôb iných ako COVID-19.	vysoká	stredný	stred

Kontrolná činnosť NKÚ v zdravotníctve v za posledných 6 rokov

	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
1	2016	KA-027/2016/1030	Zdravotníctvo	40 subjektov - nemocnice, ústavy, VÚC
2	2017	KA-037/2017/1110	Hospodárenie zdravotníckeho zariadenia	Nemocnica PP
3	2017	KA-039/2017/1030	Zdravotné poisťovne a MZ SR	MZ SR + 3 zdr. poisťovne
4	2018	KA-023/2018/1030	BIONT a.s.	BIONT
5	2018	KA-035/2018/1030	Elektronické zdravotníctvo	NCZI, MZ SR
6	2018	KA-038/2018/1130	Nemocničné lôžka	MZ SR
7	2019	KA-027/2019/1140	VÚC	VÚC a MZ SR
8	2020	KA-021/2020/1026	rýchla kontrola rezidentského programu a liekovej politiky v rámci stanoviska k ŠZÚ	MZSR
9	2021	KA-030/2020/1031	Infekčné choroby	Úrad verejného zdravotníctva
10	2021	KA-013/2021/1026	rýchla kontrola spoľahlivosti dát Národného registra zdravotníckych pracovníkov NCZI v rámci stanoviska k ŠZÚ	MZSR, (NCZI)
11	2021	KA-025/2021/1140	Rezidentské štúdium	MZSR, univerzity
12	2021	KA-011/2021/1110	Stredný zdravotnícky personál	14 stredných škôl
13	2022	KA-009/2022/1130	Registre NCZI	NCZI
14	2022	KA-015/2022/1031	Implementácia systému SK-DRG	MZSR, ÚDZS
15	2022	KA-022/2022/1032	eHealth	MZSR, NCZI, 6 nemocníc

Analytická činnosť NKÚ v zdravotníctve

	rok	Názov
1	2020	Analýza cien zdravotníckych pomôcok
2	2020	Vecná a expertná analýza legislatívy týkajúcej sa fungovania RP/RŠ v období rokov 2013 – 2019 (externý expert)
3	2020	Rezidentský program (komentár)
4	2020	DRG systém (Analytická štúdia, externý expert)
5	2021	Financovanie slovenského zdravotníctva (Analytická štúdia, externý expert)
6	2021	Riziká procesu posudzovania liekov (komentár)
7	2022	Stratégie v zdravotníctve

Vzdelávanie, výskum, vývoj a
inovácie

11 Regionálne školstvo (zodpovedajúce základné školstvo, stredné školstvo)

16 1 4 6 3 4 5 6 6 18

Financovanie (zákon č. 597/2003 Z. z.)

8 MŠVVaŠ SR (poskytovateľ)	Okresné úrady v sídle kraja („sprostredkovatelia“)
Zriaďovatelia škôl a školských zariadení (prijímatelia)	
<ul style="list-style-type: none"> • obce • samosprávne kraje • štátom uznané cirkvi alebo náboženské spoločnosti • iné právnické osoby alebo fyzické osoby • okresné úrady v sídle kraja 	

(Samo)správa (zákon č. 596/2003 Z. z.)

Štátna správa v školstve	Školská samospráva
<ul style="list-style-type: none"> • riaditelia • obce • samosprávne kraje • okresné úrady v sídle kraja • ŠŠI • MŠVVaŠ SR 	<ul style="list-style-type: none"> • rada školy / školského zariadenia • obecná školská rada • územná školská rada • žiacka školská rada
Zriaďovatelia škôl a školských zariadení	

Pedagogickí a odborní zamestnanci (zákon č. 138/2019 Z. z.)

MŠVVaŠ SR	Okresné úrady v sídle kraja
Zriaďovatelia (nielen škôl a školských zariadení)	
10 Riaditelia	Organizácie zriadené ministerstvom a VŠ

Odborné vzdelávanie a príprava (zákon č. 61/2015 Z. z.)

Ministerstvá	Stavovské a profesijné organizácie a
<ul style="list-style-type: none"> • MŠVVaŠ SR • MPSVaR SR • MZ SR • MH SR • MDaV SR • MPaRV SR • MŽP • MK 	
Zástupcovia zamestnancov	
Zamestnávateľa	ŠIOV
Samosprávne kraje	ŠŠI

Vysoké školstvo

7 8 9

Vysoké školy (zákon č. 131/2002 Z. z.)

Ministerstvá	Samospráva VŠ
<ul style="list-style-type: none"> • MŠVVaŠ SR • MO SR • MV SR • MZ SR 	<ul style="list-style-type: none"> • Akademický senát • Rektor • Vedecká rada • Disciplinárna komisia
Akademická obec	Vysoké školy
<ul style="list-style-type: none"> • Vysokoškolskí učitelia • Výskumní pracovníci • Ďalší pracovníci VŠ • Študenti VŠ 	<ul style="list-style-type: none"> • Verejné • Štátne • Súkromné • Zahraničné
Výskumné centrum	Vláda SR

Slovenská akreditačná agentúra (zákon č. 269/2018 Z. z.)

Slovenská akreditačná agentúra pre vysoké školstvo	
MŠVVaŠ SR	Vysoké školy

Fond na podporu vzdelávania (zákon č. 396/2012 Z. z.)

MŠVVaŠ SR	MPSVaR SR	Fond
Študenti	Pedagógovia	

Dohľad a kontrola

Štátna školská inšpekcia	MŠVVaŠ SR
Okresné úrady v sídle kraja	
Orgány školskej samosprávy	
Slovenská akreditačná agentúra pre VŠ	

Celoživotné vzdelávanie

4 10

MŠVVaŠ SR
Zriaďovatelia:
<ul style="list-style-type: none"> • gymnázií, • stredných odborných škôl, • konzervatórií, • škôl pre deti so špeciálnymi, výchovno-vzdelávacími potrebami • základných umeleckých škôl, • jazykových škôl.
Akreditačná komisia pre ďalšie vzdelávanie

Šport

MŠVVaŠ SR	Úrad vlády SR
	MF SR

Veda a technika

11, 12

Slovenská akadémia vied (zákon č. 133/2002 Z. z.)

Slovenská akadémia vied	MŠVVaŠ SR
Akademická obec / výskumní pracovníci	

Štátna podpora VaV (zákon č. 172/2005 Z. z.)

Agentúra na podporu výskumu a vývoja	Vláda SR
Slovenská akadémia vied	MŠVVaŠ SR
Žiadatelia/príjemcovia	Ústredné orgány
Vedecké parky	Výskumné centrum

Stimuly pre výskum a vývoj (zákon č. 185/2009 Z. z.)

MŠVVaŠ SR	MF SR	Podnikatelia
-----------	-------	--------------

Verejná výskumná inštitúcia (zákon č. 243/2017 Z. z.)

Ústredný orgán štátnej správy	MŠVVaŠ SR
Orgány VVI	Slovenská akadémia vied
<ul style="list-style-type: none"> • Riaditeľ • Správna rada • Vedecká rada • Dozorná rada 	Verejná výskumná inštitúcia

Príspevkové a rozpočtové organizácie

Metodicko-pedagogické centrum	
Štátny pedagogický ústav	
Štátny inštitút odborného vzdelávania	
CVTI SR	NÚCEM

Kontrolná činnosť NKÚ v školstve

	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
1	2015	KA-005/2015/1070	Regionálne školstvo	12 obcí a 26 ZŠ
2	2017	KA-008/2017/1090	Regionálne školstvo	7 obcí a 4 ZŠ
3	2017	KA-020/2017/1031	Vysoké školy	11 VŠ
4	2018	KA-003/2018/1060	Výzvy a vyzvania III.	MŠVVaŠ SR
5	2018	KA-021/2018/1030	Vedecké parky	7 univerzitných vedeckých parkov a 6 výskumných centier (VŠ a SAV)
6	2018	KA-022/2018/1030	Rozpočtové organizácie	NÚCEM, ŠIOV, MPC, ŠPÚ
7	2018	KA-039/2018/1030	Transformácia SAV	Ústavy SAV
8	2019	KA-006/2019/1031	Elektronizácia vzdelávania	52 subjektov
9	2019	KA-011/2019/1090	Teplo pre školy	8 ZŠ a Košický samosprávny kraj
10	2020	KA-016/2020/1100	Asistent učiteľa	1 ZŠ
11	2020	KA-024/2020/1090	Rozšírenie kapacít MŠ	16 subjektov
12	2021	KA-032/2020/1030	Výdavky na šport	MŠVVaŠ SR
13	2021	KA-005/2021/1031	Výskum a vývoj	MŠVVaŠ SR a APVV
14	2021	KA-008/2021/1031	Podpora športu	Úrad vlády SR a MF SR
15	2021	KA-011/2021/1010	Stredný zdravotnícky personál	MZ SR a 14 SZŠ
16	2021	KA-021/2021/1070	Dostupnosť predprimárneho vzdelávania	9 obcí
17	2021	KA-035/2021/1010	Súkromná spojená škola Kežmarok	Biela voda a SPŠ
18	2022	KA-008/2022/1070	Stratégia vzdelávania MRK	Úrad vlády SR
19	2022	KA-016/2022/1031	CVTI SR	CVTI SR
20	2022	KA-027/2022/1090	Pohyb pre deti	23 obcí a 30 ZŠ

Analytická činnosť NKÚ v školstve

	rok	názov
1	2018	Financovanie výskumu a vývoja
2	2020	Odmeňovanie pedagogických zamestnancov na základných školách
3	2020	Počítajte s (ne)kvalitnou učebnicou
4	2021	Dopad pandémie na vzdelávanie žiakov
5	2022	Duálne vzdelávanie

Riziká

1	Riziko pretrvávania stavu nízkej účasti (znevýhodnených) detí na predprimárnom vzdelávaní
2	Riziko nedostatočnej kvality predprimárneho vzdelávania (znevýhodnených detí)
3	Riziko pretrvávania stavu nízkej atraktivity učiteľského povolania ako dôsledku nízkeho platového ohodnotenia a s tým súvisiaca / z toho vyplývajúca nízka kvalita základného školstva a nedostatok učiteľov
4	Riziko neuskutočnenia optimalizácie siete základných škôl ako prostriedku na zabezpečenie vyššej kvality (odbornosti) výučby a vyššej nákladovej efektívnosti
5	Riziko prehĺbenia zaostávania znevýhodnených žiakov v dôsledku pandémie ochorenia COVID-19
6	Riziko pretrvávania stavu nízkej čitateľskej a informačnej gramotnosti žiakov/mládeže
7	Riziko pokračovania rastu vertikálneho nesúladu zručností
8	Riziko pretrvávania stavu vysokého horizontálneho nesúladu zručností
9	Riziko pretrvávania stavu nedostatočnej konkurencieschopnosti slovenských vysokých škôl a s tým súvisiaceho pokračovania odlivu mozgov
10	Riziko pretrvávania stavu nízkej účasti dospelých na celoživotnom vzdelávaní
11	Riziko nenaplnenia cieľov v oblasti výdavkov na vedu a výskum
12	Riziko zotrvania v skupine krajín s najnižšou inovačnou výkonnosťou / nenaplnenia cieľa v oblasti inovačnej výkonnosti

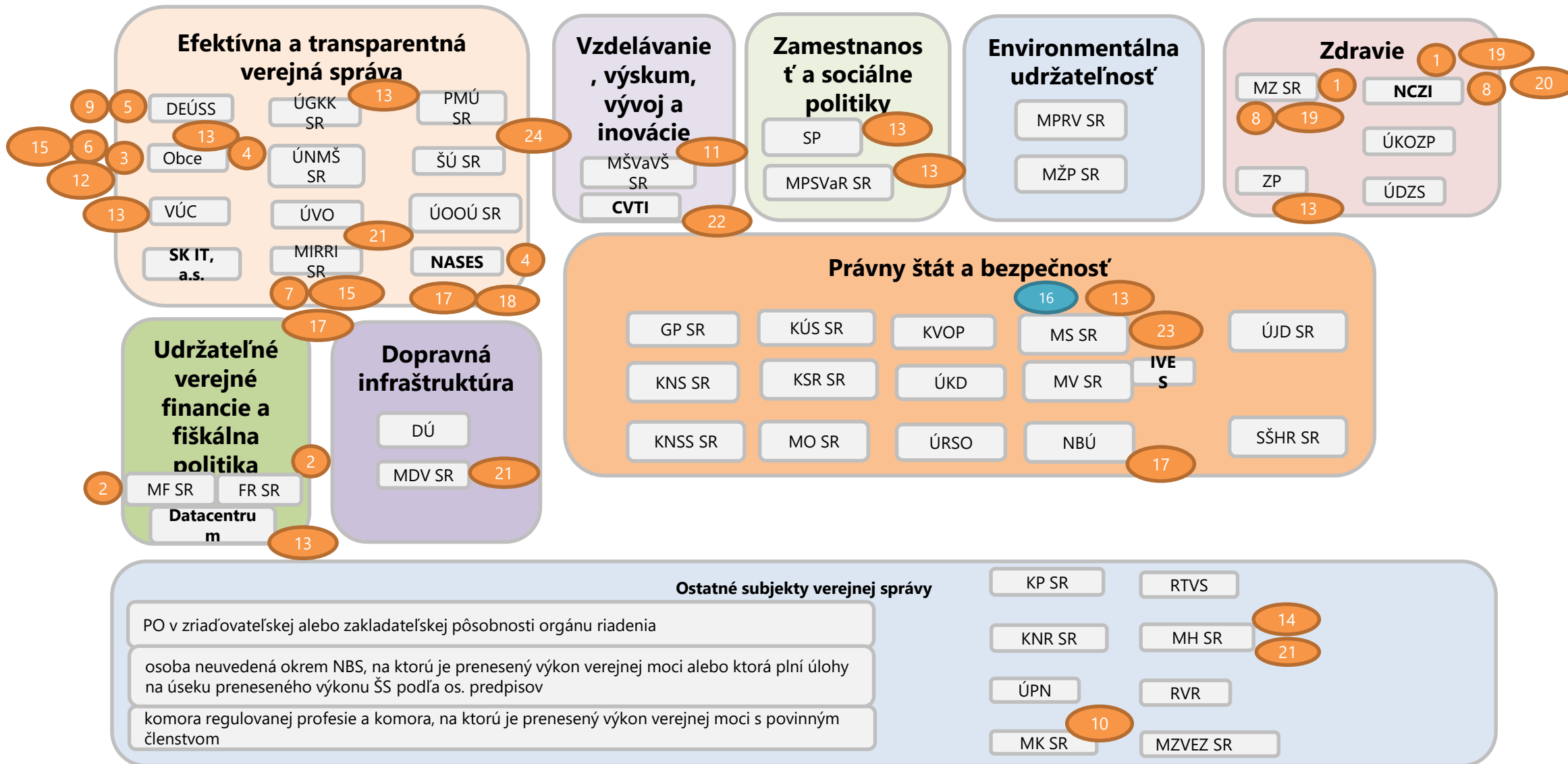
Informatizácia

Kontrolná a analytická činnosť NKÚ v informatizácii 2015 – 2022

Číslo	Rok	Názov	Kontrolovaný subjekt
1	2015	Informačné systémy pre poskytovanie zdravotnej starostlivosti	MZ SR + NCZI
2	2015	Stav a vývoj realizácie zjednotenia výberu daní, cla a poistných odvodov prostredníctvom programu UNITAS k 30.06.2015 a kontrola opatrení na odstránenie nedostatkov zistených predchádzajúcou kontrolou	MF SR + FR SR
3	2016	Ochrana osobných údajov v informačných systémoch vybraných miest	5 miest
4	2016-2017	Hospodárenie a ochrana aktív ÚPVS a kontrola splnenia prijatých opatrení na odstránenie nedostatkov zistených kontrolou v roku 2014	NASES
5	2017	e-Government a informačné systémy obcí a miest	DEUS + obce
6	2017	Elektronické trhovisko vo verejnej správe	obce
7	2017/2018	Kontrola nastavenia „Národnej koncepcie informatizácie verejnej správy SR“ a uplatňovanie jej princípov efektívnosti a hospodárnosti	ÚPVII SR
8	2018	Kontrola funkčnosti a využívania elektronického zdravotníctva	MZ SR + NCZI
9	2018	Informačný systém dátového centra obcí	DEUS
10	2019 -2020	Rozvoj pamäťových a fondových inštitúcií a obnova ich národnej infraštruktúry	PMÚ SR + 5 kultúrnych inštitúcií
11	2019	Investície do Národného projektu „Elektronizácia vzdelávacieho systému regionálneho školstva“	MŠVVaŠ SR + školy
12	2019	Plnenie opatrení prijatých na odstránenie zistených nedostatkov z kontrol vykonaných NKÚ SR	samospráva
13	2019	Systém ochrany a bezpečnosti údajov vo verejnom sektore	subjekty verejnej správy prierezovo
14	2020	Informačný systém krízového riadenia	MH SR
15	2020	Opatrenia na zníženie administratívnej záťaže občanov pri výkone úradnej agendy samosprávy	ÚPVII SR + samospráva
16	2020	Komentár: Slabá elektronická komunikácia a meškajúci obchodný register	MS SR
17	2021	Národný systém riadenia incidentov kybernetickej bezpečnosti vo verejnej správe	NASES + NBÚ + MIRRI SR
18	2021	Vybraný spoločný modul v rámci Ústredného portálu verejnej správy	NASES
19	2022	Využívanie systému ezdravie (eHealth)	MZ SR + NCZI + vybrané nemocnice
20	2022	Národné zdravotné registre NCZI	NCZI
21	2022	Smart City – podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách	MDV SR + MH SR + MIRRI SR
22	2022	Portály a systémy v Centre vedecko-technických informácií Slovenskej republiky	CVTI SR
23	2022	Využívanie Elektronického systému monitoringu obvinených a odsúdených osôb	MS SR
24	2022	Register právnických osôb, podnikateľov a orgánov verejnej moci	ŠU SR

Verejné politiky a kontroly NKÚ v oblasti IT

Uvedené oblasti verejných politík vychádzajú hlavne zo strategických oblastí zamerania kontrolnej činnosti NKÚ SR na roky 2021 – 2023

Riziká identifikované v oblasti informatizácie

Všeobecné riziká	
1.	Riziko nevýčerpania finančných prostriedkov z EŠIF (z rôznych dôvodov)
2.	Riziko súvisiace s verejným obstarávaním (dĺžka trvania, transparentnosť, špecifikácia požiadaviek)
3.	Riziko nedostatočných ľudských zdrojov v IT vo verejnej správe:
4.	Riziko nedostatku IT odborníkov (neatraktívne podmienky - plat, pracovná mobilita)
5.	Riziko neefektívneho systému vzdelávania - zastaraný systém vzdelávania v oblasti informačných a komunikačných technológií, vedy, inžinierstva a matematiky (STEM)
6.	Riziko nízkej kvality základných IT zručností zamestnancov VS
7.	Riziko nedodržovania kompetencií (uplatňovanie gestorskej pozície MIRRI voči ostatným orgánom - kontrola IT výdavkov zo strany MIRRI SR už pri zostavovaní rozpočtu (zavedenie rámca na kontrolu IT výdavkov)
8.	Riziko vendor lock-in (uskutočnené aj nové projekty)
9.	Riziko nedostatočnej previazanosti a kompatibility IT projektov
10.	Riziko kybernetickej a informačnej bezpečnosti IT systémov verejnej správy
11.	Riziká súvisiace s IT infraštruktúrou (nedostupnosť)
12.	Riziko chýbajúcej, neaktuálnej legislatívy
13.	Riziko absencie dôkladných analýz predchádzajúcich investície do projektov IKT. Projekty nie sú náležite pripravené, sú príliš nákladné či neodzrkadľujú budúci technologický vývoj.
14.	Riziko neimplementácie obstaraných projektov do praxe
15.	Riziko nedostatku rozpočtových zdrojov na zabezpečenie IKT a kybernetickej bezpečnosti
16.	Riziká nízkej kvality služieb občanom

Externé globálne hrozby	
1.	Riziko ohrozenia kritickej infraštruktúry (kybernetické útoky, chýbajúci personál...)
2.	Riziko nedostatku operatívneho personálu
3.	Riziko nedostatku HW komponentov
4.	Riziko rastúcich cien HW/SW komponentov

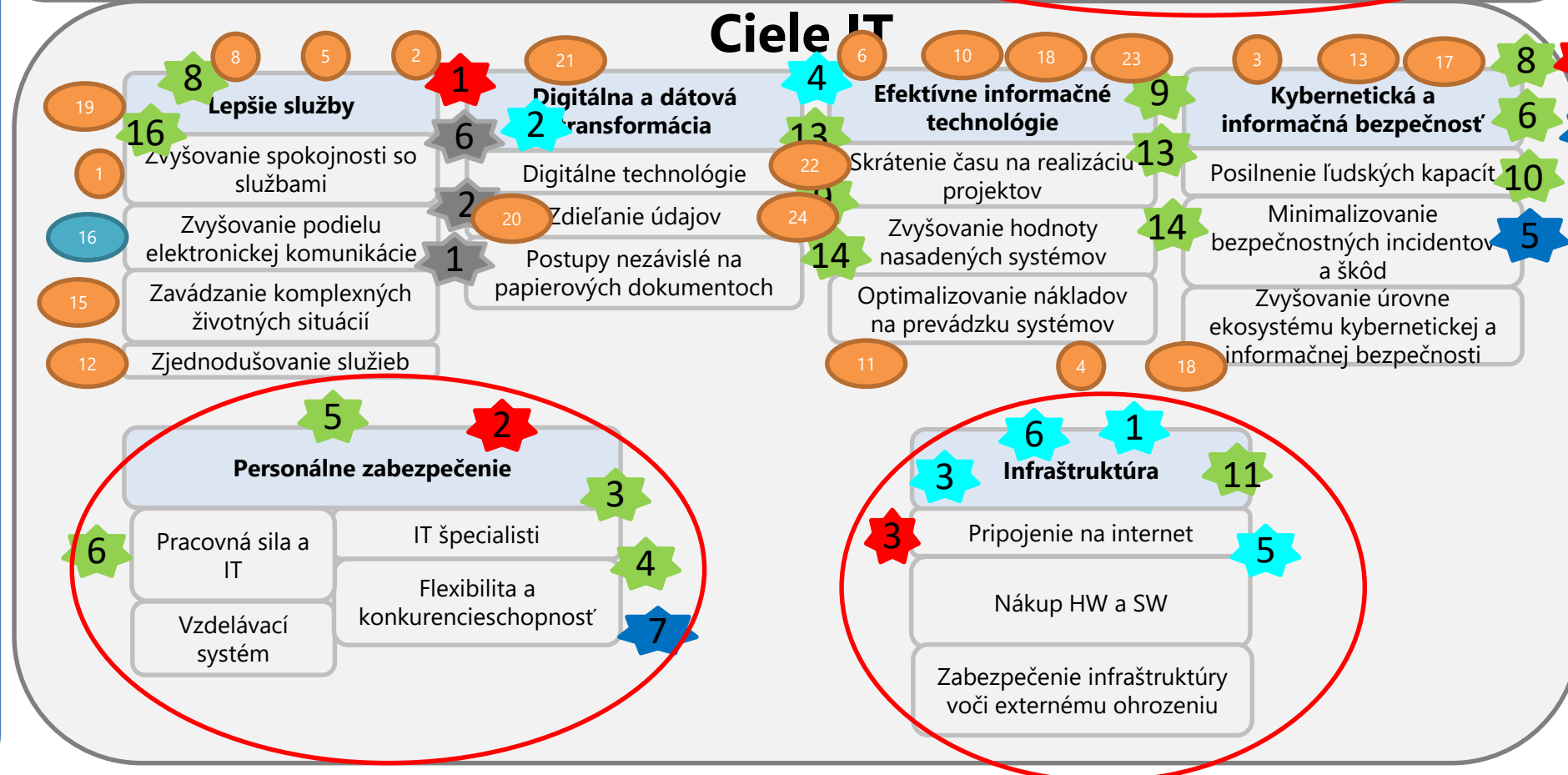
Riziká v oblasti infraštruktúry	
1.	Riziko nedostatočného pripojenia na internet / pokrytie vysokorýchlostným internetom, optické siete, 4G/5G siete
2.	Nedostatočná podpora zo strany štátu pre tvorbu inovácií / digitálne inovačné huby
3.	Zastaralé HW alebo SW vybavenie (NASES, samospráva)
4.	Rozdrobenosť verejných údajov (verejná správa využíva a prevádzkuje vlastný hardware a datacentrá, namiesto využívania služieb vládneho cloudu)
5.	Neadekvátne infraštruktúra pre dátové hospodárstvo na strane verejnej správy
6.	Vytváranie finančných a časových prekážok pri výstavbe sietí zo strany verejnej správy, najmä samospráv

Legislatívne riziká	
1.	Chýbajúci zákon o údajoch (schválenie tohto kľúčového zákona sa už viackrát presúvalo)
2.	Neaktuálna Stratégia a akčný plán sprístupnenia a používania otvorených údajov verejnej správy z roku 2017
3.	Rušenie uznesení vlády SR týkajúce sa informatizácie bez toho aby sa plnili
4.	Nesplnenie míľnikov podmieňujúcich vyplatenie platby z Plánu obnovy a rozvoja
5.	Implementované IKT riešenie nezodpovedá legislatívnemu stavu a naopak
6.	Chýbajúca alebo zastaralá legislatíva týkajúca sa eGovernmentu

Špecifické riziká týkajúce sa IT projektov	
1.	Riziko nesytemových riešení v oblastiach verejnej správy
2.	Riziko nepreukázania očakávaných prínosov projektu
3.	Riziko neefektívneho vynakladania finančných prostriedkov
4.	Riziko neplnenia cieľov a merateľných ukazovateľov
5.	Riziko nedostatočného IT zabezpečenia (únik dát)
6.	Riziko vendor lock-in
7.	Riziko nepostačujúcich odborných kapacít na realizáciu projektu (za minimálne povinné sa považuje obsadenie nasledovných funkcií: vecné gestorstvo, biznis analýza, projektový manažment, architektúra, bezpečnosť a administratívne projektové vedenie v zmysle podmienok EŠIF)

Identifikácia „bielych miest“ informatizácie

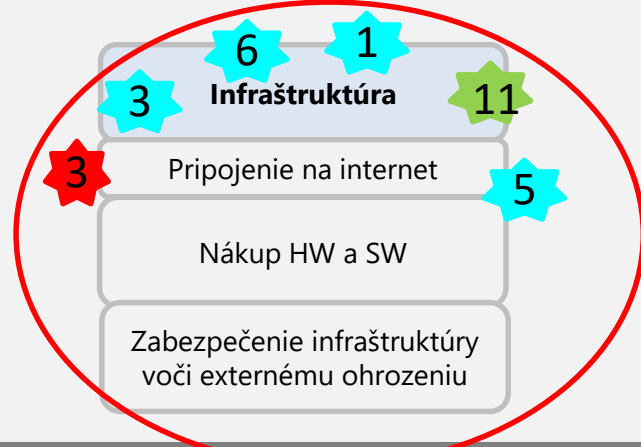
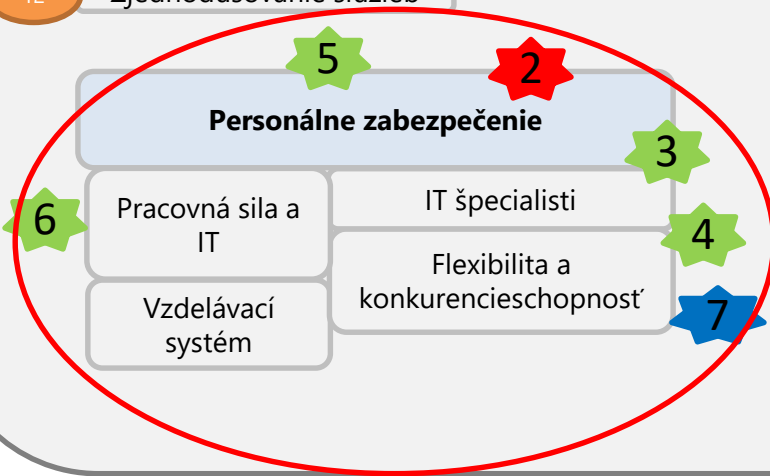
Verejn^é politiky
orgány riadenia

Verejn^é obstarávanie

Financovanie EŠIF, Plán obnovy a odolnosti, štátny rozpočet, iné...

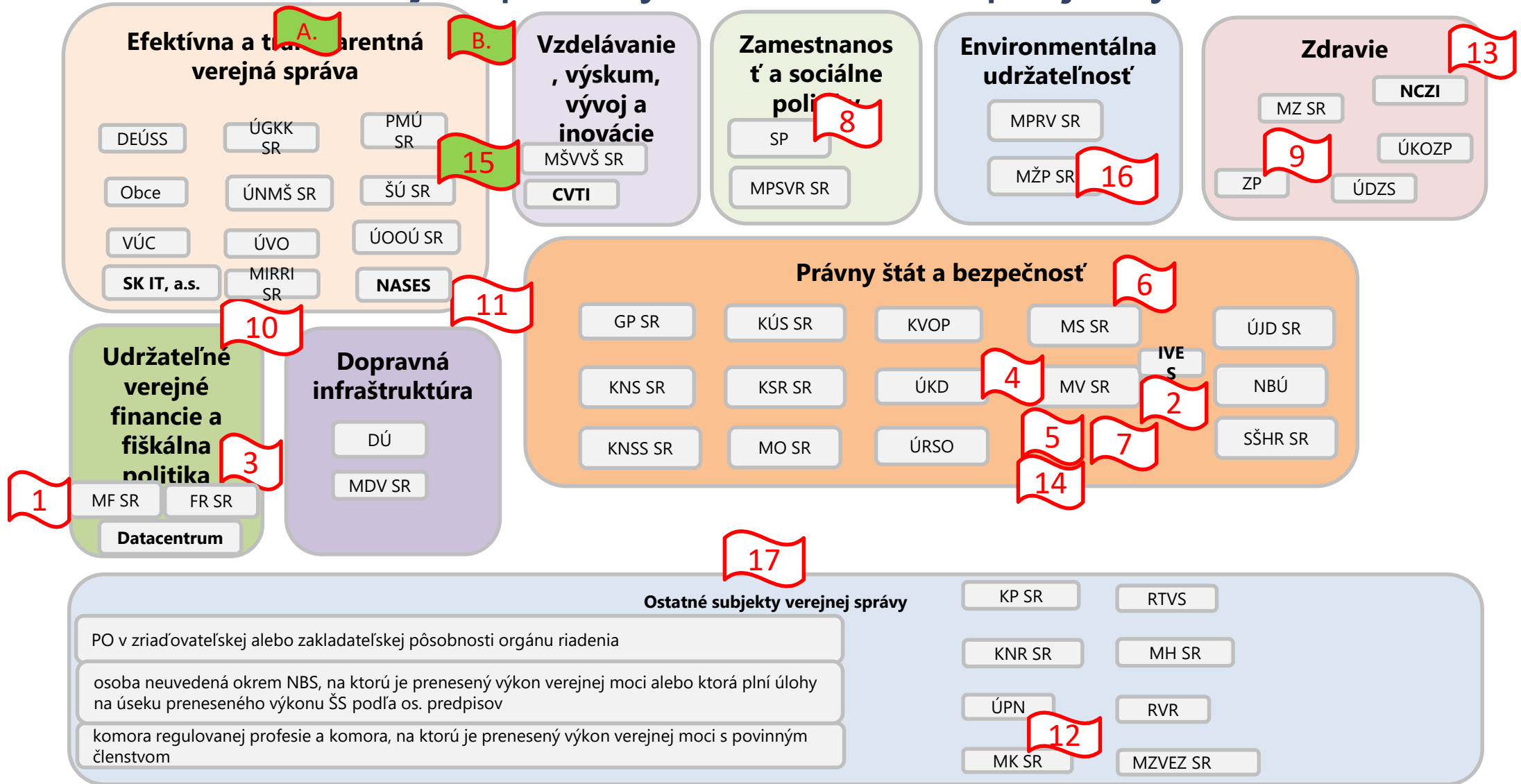
Externé globálne hrozby (napr. COVID-19...)

Identifikované rizikové IT projekty

Číslo projektu v mape informatizácie	Prijímateľ	Názov projektu	Pôvodne zazmluvnená celková suma
1	Ministerstvo financií Slovenskej republiky	Centrálny ekonomický systém	48 184 181
2 / B	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Cloud Ministerstva vnútra SR	44 121 986
3	Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky	Vybudovanie nosnej infraštruktúry bezpečného informačno-komunikačného systému FS SR	43 214 912
4	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Centrálne komponenty správneho konania vo verejnej správe	36 378 946
5	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Zvýšenie kapacity vládneho cloudu v Datacentre Kopčianska – fáza 1	25 239 522
6	Generálne riaditeľstvo Zboru väzenskej a justičnej stráže	Optimalizácia procesov riadenia a prevádzky Zboru väzenskej a justičnej stráže	23 748 264
7	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Zavedenie služieb Platform as a Service	18 955 495
8	Sociálna poisťovňa	Modernizácia dávkových agend Sociálnej poisťovne (MODA)	18 434 889
9	Úrad verejného zdravotníctva Slovenskej republiky	Integrovaný systém úradov verejného zdravotníctva	17 980 412
10	Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie Slovenskej republiky	Rozvoj platformy integrácie údajov (centrálna integračná platforma) a Manažment osobných údajov	16 748 292
11	Národná agentúra pre sieťové a elektronické služby	Zvyšovanie úžitkovej hodnoty digitálnych služieb pre občanov, podnikateľov a inštitúcie verejnej správy	14 444 685
12	Pamiatkový úrad Slovenskej republiky	Pamiatkový informačný systém	12 497 915
13	Národné centrum zdravotníckych informácií	Zabezpečenie efektívneho používania služieb ESO1 poskytovaných zdravotnej starostlivosťou na celom území SR (projekt ESO1 – D)	12 025 464
14	Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky	Elektronické služby informačných systémov MV SR na úseku policajného zboru – 2. fáza	10 781 149
15	Štatistický úrad Slovenskej republiky	Jednotný informačný systém štatistických údajov	10 082 770
16	Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky	Jednotný prístup k priestorovým údajom a službám (JPPÚS)	9 663 685,29
17	Úrad pre reguláciu elektronických komunikácií a poštových služieb	Monitorovací systém pre reguláciu a štátny dohľad (MSRŠD)	9 316 744

Verejné politiky a rizikové IT projekty

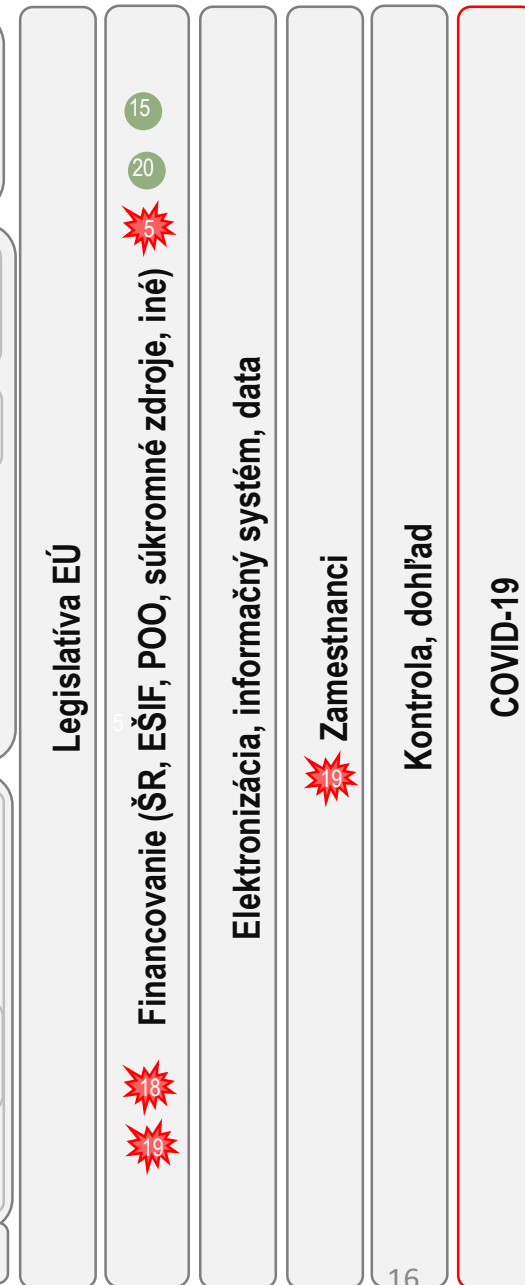
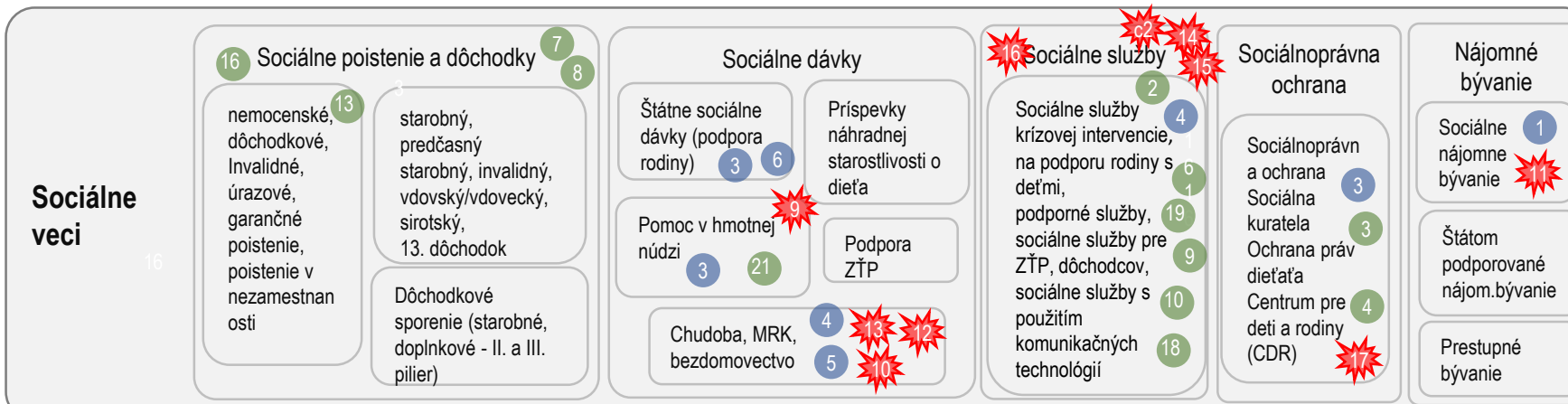
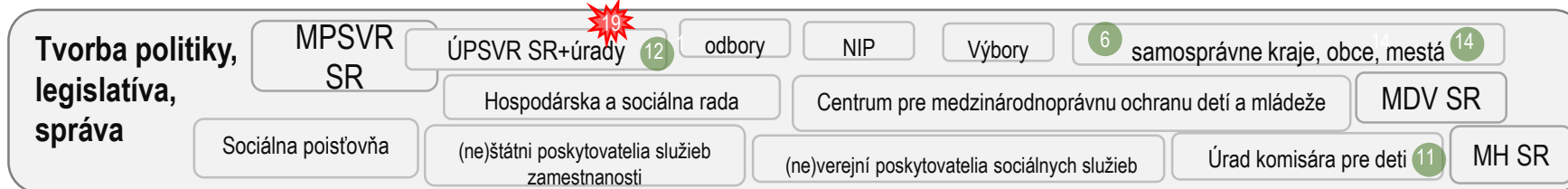

Rizikový projekt / návrh na KA

Riziko/projekt identifikovaný OSA a zároveň externými partnermi NKÚ SR

Zamestnanosť a sociálne politiky

Zamestnanosť a sociálne politiky - mapovanie činnosti NKÚ: kontrolné akcie ●, analýzy ●, riziká ★

Kontrolná činnosť NKÚ (2016 - 2021) – Zamestnanosť a sociálne politiky

Kontrolná činnosť NKÚ – Zamestnanosť a sociálne politiky				
	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
1	2016	KA-015/2016/1060	Kontrola vynakladania finančných prostriedkov na priemyselné parky a ich udržateľnosť	MHSR, SIEA, mesto TT a mesto LC
2	2016	KA-005/2016/1080	Hospodárenie s finančnými prostriedkami a nakladanie s majetkom vybranými poskytovateľmi sociálnych služieb	14 obcí, 2 verejní poskytovatelia sociálnych služieb a 6 neverejných poskytovateľov v BA, PO, TN a TT kraji, 2 RO, 1 obchodná spoločnosť
3	2016	KA-038/2016/1080	Kontrola hospodárenia a vykonávania sociálnoprávnej ochrany detí v detských domovoch	3 detské domovy (centrá detí) - Harmónia, TT, DS
4	2017	KA-014/2017/1080	Detské domovy	KA vyradená z RPKČ
5	2017	KA-023/2017/1031	Účinnosť zavedenia REPASu pri uplatňovaní uchádzačov o zamestnanie	ÚPSVR, 8 vybraných úradov práce (BA, PO, KE, PD, RS, DS, NZ, ZA)
6	2018	KA-001/2018/1140	Predbežná štúdia ku kontrolnej akcii vyššie územné celky - tvorcovia a realizátori vybraných verejných politík (strategické dokumenty na verejné politiky na VÚC, napr. aj na sociálnu oblasť - Konceptia rozvoja sociálnych služieb)	všetky VÚC
7	2018	KA-012/2018/1030	Systém sociálneho a dôchodkového zabezpečenia na Slovensku (predbežná štúdia)	MPSVR SR, Sociálna poisťovňa
8	2018	KA-016/2018/1030	Správny fond sociálnej poisťovne	Sociálna poisťovňa
9	2018	KA-024/2018/1110	Sociálne služby pre seniorov	8 VÚC, 29 poskytovateľov sociálnych služieb (zariadenia pre seniorov, špecializované zariadenia)
10	2018	KA-032/2018/1110	Predbežná štúdia ku kontrolnej akcii "Poskytovanie sociálnych služieb"	vybraní verejní a neverejní poskytovatelia sociálnych služieb v zariadeniach pre seniorov a v špecializovaných zariadeniach, VÚC

Kontrolná činnosť NKÚ – Zamestnanosť a sociálne politiky				
	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
11	2018	KA-034/2018/1030	Hospodárenie s verejnými prostriedkami a nakladanie s majetkom štátu v Úrade komisára pre deti	Úrad komisára pre deti
12	2019	KA-002/2019/1033	Hospodárenie s verejnými prostriedkami a nakladanie s majetkom štátu v ÚPSVR	ÚPSVR
13	2019	KA-004/2019/1034	Sociálne poistenie – príjmy (2019), štúdia	KA vyradená z RPKČ
14	2019	KA-008/2019/1110	Systém podpory subjektov verejnej správy v oblasti všeobecne prospešných a verejnoprospešných služieb a účelov v regióne (vrátane sociálnych služieb)	45 okresných miest na Slovensku
15	2019	KA-017/2019/1063	Predbežná štúdia "Systém spätného získavania nezrovnalostí, finančných opráv v podmienkach EŠIF"	MF SR, MŽP SR, MPSVR SR, MDV SR, MŠVVŠ SR
16	2019	KA-032/2019/1033	Systém výberu a správy odvodov sociálneho poistenia a starobného dôchodkového sporenia	MPSVR SR, Sociálna poisťovňa ústredie, 8 vybraných pobočiek Sociálnej poisťovne (po jednej v každom kraji)
17	2020	KA-013/2020/1070	Najmenej rozvinuté okresy	MIRRI SR, MV SR, 10 vybraných okresných úradov v sídle NRO (OÚ RS, RA, PT, BJ, KK, SB, SK, KE-okolie, RV, TV)
18	2020	KA-017/2020/1110	Domáca opatrovatelská služba	24 verejných poskytovateľov OS (14 obcí, 8 miest, 2 mestské časti), 8 neverejných poskytovateľov, 8 VÚC
19	2020	KA-018/2020/1070	Komunitné centrá	MPSVR SR, 9 vybraných obcí a miest v BB kraji, ktorí sú zriaďovateľmi komunitných centier, BBSK, ÚSVRK
20	2021	KA-022/2021/1063	Vnútrošný kontrolný systém vybraných výdavkov EŠIF v rezorte MPSVR SR	MPSVR SR
21	2022 plán	KA-003/2022/1110	Pomoc v hmotnej núdzi	MPSVR SR

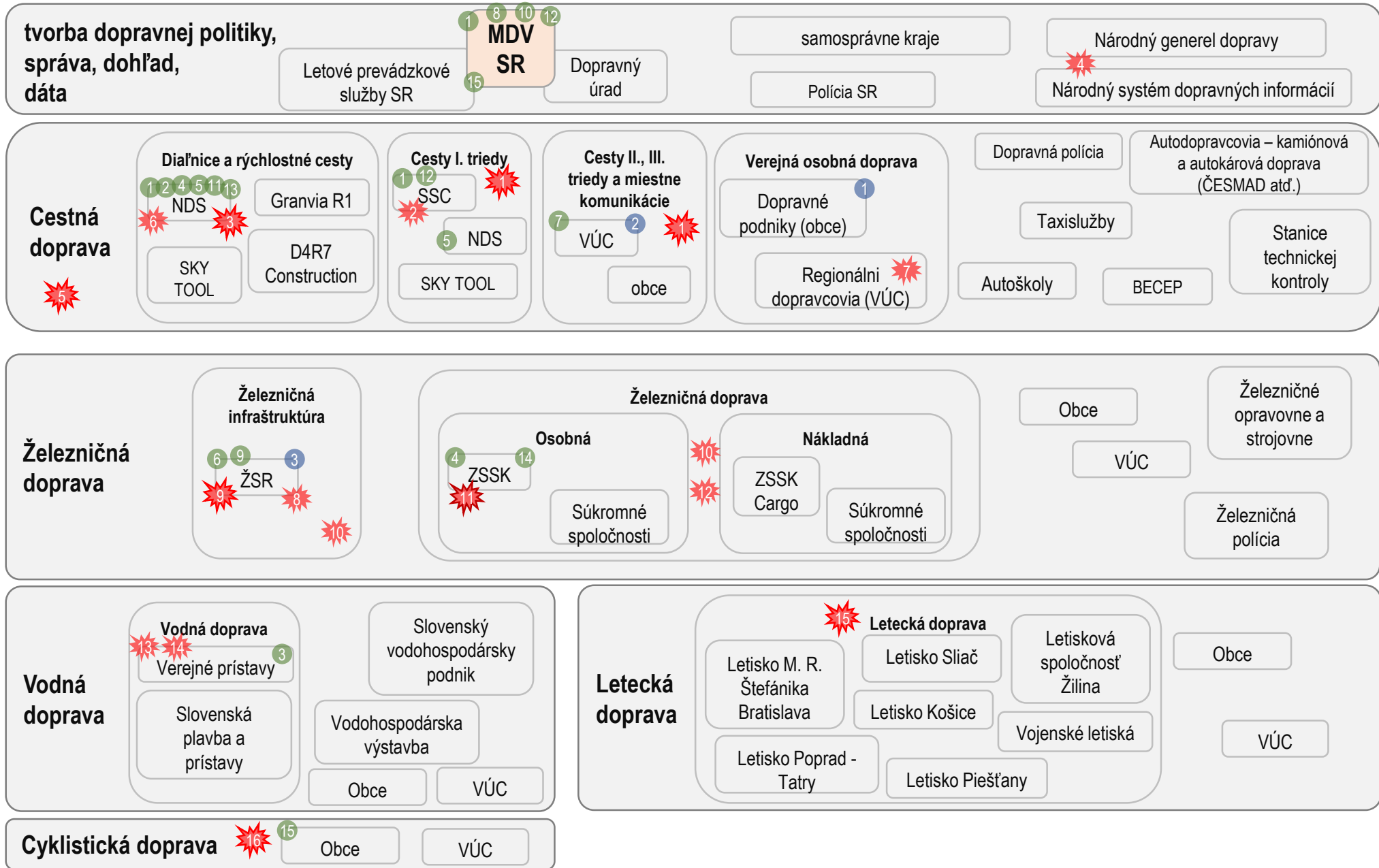
Riziká – Zamestnanosť a sociálne politiky	
formulácia rizika	
1	Pretrvávajúce regionálne rozdiely v zamestnanosti a nezamestnanosti medzi regiónmi Slovenska
2	Dlhodobá nezamestnanosť hlavne MRK, nízkokvalifikovaných, nízka zamestnanosť MRK, nízkokvalifikovaných, ZŤP
3	Nedostatok kvalifikovanej pracovnej sily, jej nedostatočná mobilita a nepripravenosť na potreby trhu práce v dôsledku automatizácie
4	Nedostatok kapacít úradov práce na poskytnutie individuálnej podpory, poradenstva znevýhodneným uchádzačom o zamestnanie pri hľadaní práce
5	Nízke výdavky na aktívne opatrenia trhu práce v porovnaní so zahraničím
6	Podpora zamestnávania ZŤP, bezbariérový prístup k práci a službám ZŤP
7	Nedostatočné využitie sociálnych podnikov na podporu zamestnanosti v regiónoch
8	Nedostatočný sociálny dialóg medzi sociálnymi partnermi
9	Nízka úroveň pomoci v hmotnej núdzi, ktorá je pod hranicou chudoby, vrátane nízkeho príspevku na bývanie vzhľadom na životné náklady v SR
10	Chýbajúca národná stratégia prevencie a riešenia bezdomovectva na národnej úrovni
11	Nedostatočná podpora sociálneho nájomného bývania
12	Vysoká miera rizika chudoby alebo sociálneho vylúčenia určitých skupín obyvateľstva ako sú deti, MRK, osamelí rodičia, domácnosti s viacerými deťmi, energetická chudoba
13	Koncentrované rómske osídlenia, pretrvávajúce nerovnosti medzi MRK a ostatným obyvateľstvom
14	Nedostupnosť a nízka kvalita sociálnych služieb v dôsledku nedostatku pracovníkov sociálnych služieb
15	Nedostatočne rozvinutá, poddimenzovaná domáca a komunitná dlhodobá starostlivosť, nízkej kvality, závislá na financovaní z EÚ zdrojov
16	Slabá koordinácia a nedostatočne prepojenie sociálnych a zdravotných služieb dlhodobej starostlivosti
17	Nedostatočná dostupnosť siete CDR, nedostatočné finančné, priestorové, personálne, podporné a iné podmienky v CDR, nedostatočná deinštitucionalizácia CDR
18	Nedostatočný plánovaný objem finančných prostriedkov v ŠR na podporu zamestnanosti a sociálne politiky
19	Chýbajúce finančné prostriedky na osobné výdavky zamestnancov úradov práce v kapitole MPSVR SR, čo spôsobilo prepúšťanie už limitovaného počtu pracovníkov

Riziká – Zamestnanosť a sociálne politiky- pandémia COVID-19	
formulácia rizika	
c1	Nedodržiavanie princípov hospodárnosti, efektívnosti, účinnosti pri poskytovaní tzv. prvej pomoci, pri národných projektoch na podporu udržania zamestnanosti a pri poskytovaní ďalších foriem dotácií počas kovidu v rezorte práce
c2	Ohrozenie bezpečného poskytovania sociálnych služieb a sociálnych pracovníkov v čase kovidu

Analytická činnosť NKÚ – Zamestnanosť a sociálne politiky		
	rok	Názov
1	2018	Sociálne bývanie ako nástroj riešenia zlej sociálnej situácie (analytická informácia)
2	2018	Investičná pomoc v SR (analytická správa, KA-026/2018/1020)
3	2020	Rodina v ekonomickej kríze (štúdia v období rokov 2015 -2019), (analytická štúdia, externý expert)
4	2020	Vybrané problémy integrácie obyvateľov MRK v kľúčových oblastiach definovaných podľa národných a medzinárodných strategických dokumentov (Analytická štúdia, externý expert)
5	2021	Spoločná správa o opatreniach, prijatých na zmiernenie chudoby (medzinárodná kontrolná akcia)
6	2021, 2022	Rodinná politika (Analytický komentár pred vydaním)

Doprava

Mapovanie činnosti NKÚ v sektore dopravy: kontrolných akcií ●, analýz ●

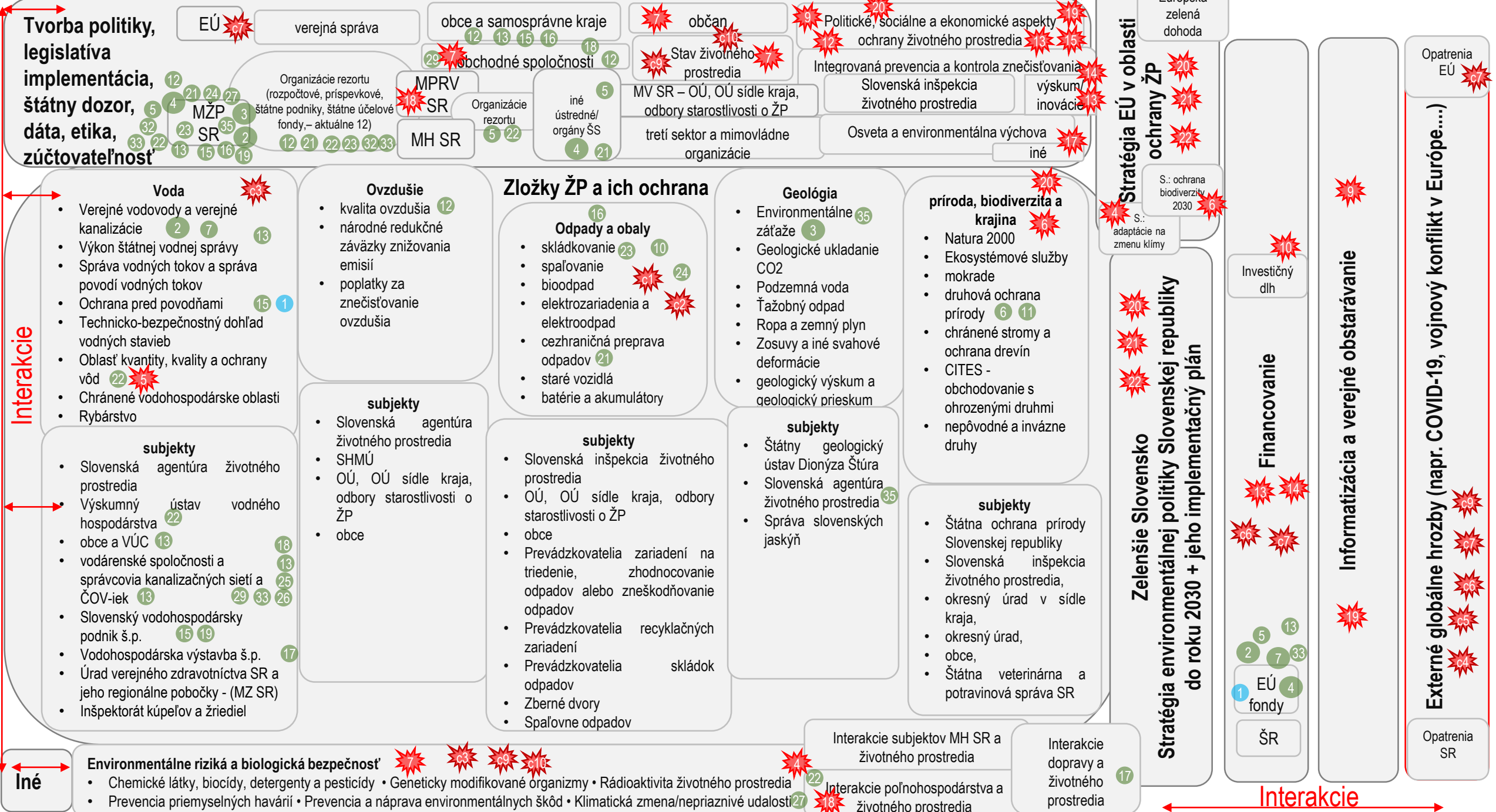
Kontrolná činnosť NKÚ v doprave od roku 2016				
	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
1	2016	KA-002/2016/1060	Kontrola plnenia opatrení v kapitole Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja SR	MDV SR, NDS, SSC
2	2016	KA-051/2016/1060	Kontrola postupu NDS, a.s. pri príprave, riadení a financovaní strategických infraštruktúrnych projektov	NDS
3	2017	KA-015/2017/1060	Kontrola nakladania s finančnými prostriedkami a majetkom spoločnosti Verejné prístavy, a.s.	Verejné prístavy
4	2018	KA-005/2018/1060	Systém uzatvárania, registrácie, vecného a finančného plnenia zmlúv	NDS, ZSSK
5	2019	KA-024/2019/1061	Elektronický výber mýta	NDS
6	2019	KA-025/2019/1061	Zabezpečovanie služieb v externom prostredí v ŽSR	ŽSR
7	2020	KA-005/2020/1120	Regionálne mosty	VÚC
8	2020	KA-021/2020/1026	Rýchla kontrola programového rozpočtu MDV SR v rámci stanoviska k ŠZÚ 2019	MDV SR
9	2021	KA-007/2021/1061	Zvyšovanie bezpečnosti na železničných priecestiach	ŽSR
10	2021	KA-013/2021/1061	Rýchla kontrola k financovaniu údržby a opráv D, RC a ciest I. triedy	MDV SR
11	2021	KA-018/2021/1027	Nastavenie procesu verejného obstarávania v NDS	NDS
12	2021	KA-019/2021/1120	Rekonštrukcie, opravy a údržba mostov na cestách I. triedy	SSC, MDV SR
13	2022	KA-006/2022/1060	NDS. a. s.	NDS
14	2022	KA-025/2022/1140	Modernizácia ŽKV	ZSSK
15	2022	KA-031/2022/1120	Cyklodoprava	Obce, MDV SR

Analytická činnosť NKÚ v doprave		
	rok	Názov
1	2017	Verejná osobná doprava v krajských mestách (predbežná štúdia)
2	2017	Mosty (predbežná štúdia)
3	2018	Stav mostov na cestách II. a III. triedy (analytická informácia)
4	2021	Strategická modernizácia železníc (analytický komentár)

Riziká definované v sektore dopravy	
	formulácia rizika
1	Riziko zvyšovania počtu úmrtí vplyvom zlého a havarijného stavu ciest
2	Riziko nedosiahnutia cieľov v oblasti zlepšenia stavu ciest I. triedy do roku 2024, resp. 2030
3	Riziko pokračovania v neefektívnom výbere mýta
4	Riziko absencie kvalitných dát na základe ktorých sa pripravujú dopravné modely a projekty
5	Riziko zvyšovania znečistenia ovzdušia škodlivými plynmi, ktoré produkuje cestná doprava
6	Riziko zaostávania v dĺžke diaľničnej siete za susednými krajinami vplyvom pomalej a komplikovanej výstavby
7	Riziko nezabezpečenia kvalitnej regionálnej verejnej dopravy v rámci VÚC
8	Riziko zvyšovania prepravného času a bezpečnosti vplyvom degradujúcich regionálnych tratí
9	Riziko nezmodernizovania TEN-T koridorovej siete do roku 2030 a z toho plynúce sankcie
10	Riziko znižovania atraktivity železničnej dopravy a tým nedosiahnutie cieľov presunu pasažierov a tovaru z ciest na železnice
11	Riziko používania zastaraných vlakových súprav
12	Riziko nedostatku rušňovodičov vplyvom nízkej atraktivity tohto povolania
13	Riziko nedostatočného využívania potenciálu vodnej dopravy na Slovensku
14	Riziko nezlepšenia technického stavu verejných prístavov
15	Riziko neefektívneho využívania letísk na Slovensku
16	Riziko nezvýšenia atraktivity cyklodopravy a s tým súvisiace nedosiahnutie stanoveného podielu cyklistickej dopravy

Životné prostredie

Mapovanie sektoru z pohľadu NKU, vrátane kontrolných akcií, analýz a definovaných rizík

Tvorba politiky, legislatíva, implementácia, štátny dozor, dáta, etika, zúčtovateľnosť

Stratégia EÚ v oblasti ochrany ŽP

Európska zelená dohoda

S.: ochrana biodiverzity 2030

S.: adaptácie na zmenu klímy

Voda

- Verejné vodovody a verejná kanalizácie
- Výkon štátnej vodnej správy
- Správa vodných tokov a správa povodí vodných tokov
- Ochrana pred povodňami
- Technicko-bezpečnostný dohľad vodných stavieb
- Oblasť kvantity, kvality a ochrany vôd
- Chránené vodohospodárske oblasti
- Rybárstvo

subjekty

- Slovenská agentúra životného prostredia
- Výskumný ústav vodného hospodárstva
- obce a VÚC
- vodárenské spoločnosti a správcovia kanalizačných sietí a ČOV-iek
- Slovenský vodohospodársky podnik š.p.
- Vodohospodárska výstavba š.p.
- Úrad verejného zdravotníctva SR a jeho regionálne pobočky - (MZ SR)
- Inšpektorát kúpeľov a zriadiel

Ovzdušie

- kvalita ovzdušia
- národné redukčné záväzky znižovania emisií
- poplatky za znečisťovanie ovzdušia

subjekty

- Slovenská agentúra životného prostredia
- SHMÚ
- OÚ, OÚ sídla kraja, odbory starostlivosti o ŽP
- obce

Zložky ŽP a ich ochrana

Odpady a obaly

- skládkovanie
- spaľovanie
- bioodpad
- elektrozariadenia a elektroodpad
- cezhraničná preprava odpadov
- staré vozidlá
- batérie a akumulátory

subjekty

- Slovenská inšpekcia životného prostredia
- OÚ, OÚ sídla kraja, odbory starostlivosti o ŽP
- obce
- Prevádzkovatelia zariadení na triedenie, zhodnocovanie odpadov alebo zneškodňovanie odpadov
- Prevádzkovatelia recyklačných zariadení
- Prevádzkovatelia skládok
- Zberné dvory
- Spaľovne odpadov

Geológia

- Environmentálne záťaž
- Geologické ukladanie CO2
- Podzemná voda
- Ťažobný odpad
- Ropa a zemný plyn
- Zosuvy a iné svahové deformácie
- geologický výskum a geologický prieskum

subjekty

- Štátny geologický ústav Dionýza Štúra
- Slovenská agentúra životného prostredia
- Správa slovenských jaskýň

príroda, biodiverzita a krajina

- Natura 2000
- Ekosystémové služby
- mokrade
- druhovú ochranu prírody
- chránené stromy a ochrana drevín
- CITES - obchodovanie s ohrozenými druhmi
- nepôvodné a invázne druhy

subjekty

- Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
- Slovenská inšpekcia životného prostredia,
- okresný úrad v sídla kraja,
- okresný úrad,
- obce,
- Štátna veterinárna a potravinová správa SR

Zelenšie Slovensko

Stratégia environmentálnej politiky Slovenskej republiky do roku 2030 + jeho implementačný plán

Financovanie

Investičný dlh

EÚ fondy

ŠR

Informatizácia a verejné obstarávanie

Externé globálne hrozby (napr. COVID-19, vojnový konflikt v Európe...)

Opatrenia EÚ

Opatrenia SR

Interakcie

Iné

Environmentálne riziká a biologická bezpečnosť

Chemické látky, biocidy, detergenty a pesticídy • Geneticky modifikované organizmy • Rádioaktívna životného prostredia • Rádioaktívna životného prostredia • Prevencia priemyselných havárií • Prevencia a náprava environmentálnych škôd • Klimatická zmena/nepriaznivé udalosti

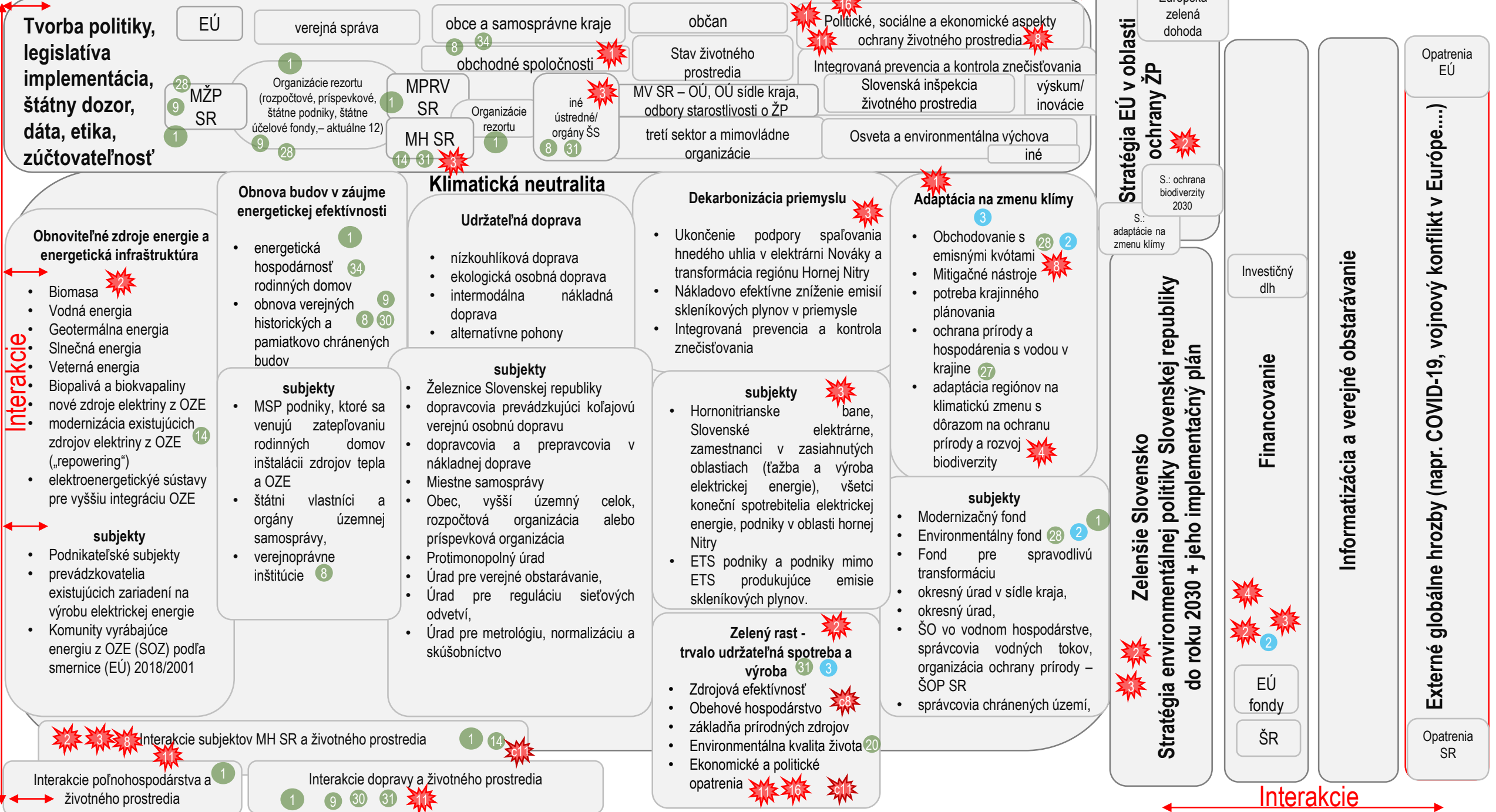
Interakcie subjektov MH SR a životného prostredia

Interakcie poľnohospodárstva a životného prostredia

Interakcie dopravy a životného prostredia

Interakcie

Mapovanie sektoru z pohľadu NKU, vrátane kontrolných akcií ●, analýz ● a definovaných rizík ★

Kontrolná činnosť NKÚ v životnom prostredí od roku 2015 - 2022

	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt/poznámka
1	2015	KA-060/2015/1060	Plnenie úloh Slovenskej republiky pri zabezpečovaní úspor energií	Environmentálny fond Ministerstvo hospodárstva SR Ministerstvo pôdohosp.a rozvoja vidieka SR Ministerstvo životného prostredia SR Slovenská inovačná a energetická agentúra Pôdohospodárska platobná agentúra
2	2015	KA-065/2015/1040	Implementácia projektov Kohézneho fondu v oblasti odkanalizovania a zásobovania pitnou vodou.	Ministerstvo životného prostredia SR
3	2016	KA-013/2016/1060	Kontrola postupu pri odstraňovaní environmentálnych záťaží v Slovenskej republike.	Ministerstvo životného prostredia SR
4	2016	KA-044/2016/1060	Kontrola stavu vymáhania neoprávnených výdavkov v rámci štrukturálnych fondov.	Kontrola na 6 ministerstvách Korekcie EÚ FONDY
5	2016	KA-046/2016/1060	Realizácia výziev a vyzvaní programového obdobia 2014 – 2020.	Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny Minister. školstva, vedy, výsk. a športu SR Pôdohospodárska platobná agentúra VA Ministerstvo životného prostredia SREÚ FONDY
6	2016	KA-048/2016/1110	Medzinárodná biosférická rezervácia "Východné Karpaty,, – predbežná štúdia	
7	2016	KA-049/2016/1130	Kontrola efektívnosti a účinnosti investícií do odkanalizovania z Operačného programu Životné prostredie - vypracovanie predbežnej štúdie.	
8	2016	KA-016/2016/1060	Kontrola poskytovania finančných prostriedkov na podporu bývania - zatepľovanie bytových domov	Štátny fond rozvoja bývania, správcové spoločnosti
9	2017	KA-006/2017/1060	Kontrola energetickej účinnosti vo verejnom sektore	Ministerstvo dopravy a výstavby SR Ministerstvo životného prostredia SR Environmentálny fond
10	2017	KA-007/2017/1070	Efektívnosť a účinnosť zberu komunálneho odpadu v obciach SR (predbežná štúdia)	
11	2017	KA-012/2017/1110	Kontrola Medzinárodnej biosférickej rezervácie „Východné Karpaty“.	Štátna ochrana prírody Slovenskej republiky
12	2017	KA-016/2017/1060	Kontrola plnenia záväzkov Slovenskej republiky a finančných prostriedkov vynaložených pri zabezpečovaní kvality ovzdušia	Ministerstvo životného prostredia SR Slovenská inšpekcia životného prostredia Slovenský hydrometeorologický ústav Trenčiansky samosprávny kraj Obec Horné Orešany Technické služby mesta Partizánske,s.r.o.
13	2017	KA-026/2017/1130	Prínosy investícií do odkanalizovania z Operačného programu Životné prostredie	27 subjektov- obce, vodárne, MŽP SR
14	2018	KA-085/2012/1060	Podpora vo vybraných oblastiach klimaticko-energetickej politiky s dôrazom na zachovanie dlhodobej udržateľnosti verejných príjmov	Ministerstvo hospodárstva SR
15	2018	KA-007/2018/1060	Opatrenia na ochranu pred povodňami	11 subjektov: MŽP, SR, SVP š.p a jeho OZ, obce

35	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
16	2018	020/2018/1070	Efektívnosť a účinnosť triedeného zberu komunálneho odpadu	60 subjektov: MŽP SR, obce a mestá
17	2018	KA-037/2018/1060	Zabezpečenie verejnej vodnej dopravy po Dunaji medzi prístavmi Vojka a Kyselica	Vodohospodárska výstavba, š.p.
18	2019	KA-016/2019/1033	Hospodárenie vodárenských spoločností	Bratislavská vodárenská spoločnosť, a.s. Turčianska vodárenská spoločnosť, a.s.
19	2019	KA-021/2019/1062	Plnenie koncepcií rozvoja vybraných štátnych podnikov v zakladateľskej pôsobnosti Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky	Ministerstvo životného prostredia SR SLOVENSKÝ VODOHOSPODARSKÝ PODNIK, š.p.
20	2019	KA-023/2019/1062	Udržateľnosť mestského životného prostredia v Slovenskej republike – analytická správa	
21	2019	KA-034/2019/1110	Cezhraničný pohyb odpadov v zmysle ustanovení Bazilejského dohovoru	Ministerstvo životného prostredia SR Slovenská inšpekcia životného prostredia Finančné riaditeľstvo Slovenskej republiky
22	2020	KA-004/2020/1130	Kvalita monitorovania podzemných zdrojov pitnej vody	Ministerstvo životného prostredia SR Ústredný kontrolný a skúšobný ústav poľn. Výskumný ústav vodného hospodárstva Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Slovenský hydrometeorologický ústav
23	2020	KA-010/2020/1062	Efektívnosť a účinnosť procesov v organizáciách riadenia a kontroly skládok a skládkovania odpadov	Slovenská inšpekcia životného prostredia Ministerstvo životného prostredia SR
24	2020	KA-033/2020/1070	Plastový odpad	Ministerstvo životného prostredia SR
25	2021	KA-010/2021/1090	Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.	Východoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s.
26	2021	KA-012/2021/1110	Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s.	Podtatranská vodárenská spoločnosť, a. s.
27	2021	KA-015/2021/1130	Pripravenosť SR na riešenie sucha.	Ministerstvo životného prostredia SR
28	2021	KA-016/2021/1062	Využívanie prostriedkov Environmentálneho fondu	Environmentálny fond Ministerstvo životného prostredia SR
29	2021	KA-030/2021/1100	Hospodárenie vybraných vodárenských spoločností.	Západoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. Stredoslovenská vodárenská spoločnosť, a.s. TVK a.s. Trenčín Trnavská vodárenská spoločnosť, a.s. Liptovská vodárenská spoločnosť, a.s.
30	2022	KA-012/2022/1061 . plánovaná	Obnova verejných budov	Ministerstvo dopravy a výstavby SR
31	2022	KA-014/2022/1061 - plánovaná	Smart City – podpora inovatívnych riešení v slovenských mestách	Ministerstvo hospodárstva SR Ministerstvo dopravy a výstavby SR Ministerstvo investícií, regionálneho rozvoja a informatizácie SR
32	2022	KA-018/2022/1033 - prebiehajúca	Vykazovanie majetku a záväzkov v individuálnej účtovnej závierke Ministerstva životného prostredia SR a organizácií v jeho pôsobnosti	Ministerstvo životného prostredia SR
33	2022	KA-023/2022/1063 - plánovaná	Čistíme odpadových vôd a odkanalizovanie SR.	Ministerstvo životného prostredia SR Slovenská agentúra životného prostredia
34	2022	KA-029/2022/1090 - prebiehajúca	Projekty zamerané na zlepšenie energetickej efektívnosti v podmienkach miestnej samosprávy	Vybrané mestá a obce
35	2022	KA-032/2022/1120 - plánovaná	Štátny program sanácie environmentálnych záťaží (2016 – 2021)	Ministerstvo životného prostredia SR Slovenská agentúra životného prostredia

Analytická činnosť NKÚ v životnom prostredí

Analytická činnosť NKÚ v životnom prostredí		
	rok	Názov
1	2021	Možné úspory na protipovodňových opatreniach – Analýza výdavkov použitých na realizáciu preventívnych opatrení na ochranu pred povodňami
2	2021	FINANCOVANIE STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE V SR V OBDOBÍ 2007 – 2020 Postavenie Environmentálneho fondu v kontexte zdrojov financovania v životnom prostredí
3	2021 prebiehajúca	Ochrana klímy v podmienkach SR

Vysvetlivky:

Zelené číslo – poradové označenie KA

Modré číslo – poradové číslo analytického výstupu

Riziká definované v sektore životného prostredia

	formulácia rizika		
1	Riziko neúspešných pokusov pri zmiernovaní zmeny klímy a prispôsobovaní sa jej zo strany vlády a podnikov		
2	Riziko spomalenie energetického prechodu na „zelenšie“ zdroje energie		
3	Riziko zrušenia fakultatívneho oslobodenia v spotrebných daniach (uhlie, elektrina, plyn)		
4	Riziko klimatickej zmeny (nadpriemerné sucho, nedostatočné zrážky, bleskové povodne, zosuvy) s veľkými škodami na majetku, infraštruktúre a stratami na ľudských životoch		
5	Riziko nedostatku bezpečnej pitnej vody - tekutinová sebastačnosť		
6	Riziko straty biodiverzity a kolaps ekosystému s nezvratnými dôsledkami pre životné prostredie		
7	Riziko veľkých škôd na životnom prostredí spôsobené ľudskou činnosťou vrátane trestných činov proti životnému prostrediu		
8	Riziko nedostatočnej politiky emisných kvót		
9	Riziko v rámci verejného obstarávania (dĺžka, transparentnosť, korupcia riadenie kvality, porušenie a manipulácia pravidiel a postupov)		
10	Riziko investičného dlhu v oblasti ŽP		
11	Riziko slabej alebo žiadnej zelenej ekonomiky		
12	Riziko neoptimálnych procesov v riadení		
13	Riziko zaostávania vo výskume v oblasti ochrany ŽP		
14	Riziko nízkeho inovačného potenciálu		
15	Riziko nedostatočného manažérsko-personálneho obsadenia a zabezpečenie oblasti ochrany ŽP		
16	Riziko deficitu nástrojov ekologickej modernizácie celej ekonomiky a zmien v spotrebe zdrojov, znižovaní emisií, dizajne produktov a hodnotových reťazcoch		
17	Riziko korupcie		
18	Riziko znižovania rozlohy a kvality poľnohospodárskej pôdy (nesprávne obhospodarovanie, degradácia, nesprávne plánovanie rozvoja území, zástavba, zníženie absorpcie CO2)		
19	Riziko v rámci segmentu IKT (HW, SW, dátová základňa, IT špecialisti....)		
20	Riziko nejasnosti súčasného systému ochrany prírody a krajiny, častá duálnosť, problémy s jeho riadením, koordináciou - Implementácia, realizácia		
21	Riziko legislatívneho nesúladu SR a EÚ		
22	Riziká vzájomnej synergie a nadväznosti legislatívy v oblasti ochrany ŽP		

Riziká

Riziká definované v sektore životného prostredia v súvislosti s pandémiou COVID-19

	formulácia rizika		
c1	Riziko nárastu komunálneho odpadu a nebezpečného odpadu,		
c2	Riziko so znehodnocovaním odpadu		
c3	Riziko bezpečnosti vodných zdrojov		
c4	Riziko platobnej insolventnosti_COVID		
c5	Riziko zastavenia alebo zníženia produkcie_COVID		
c6	Riziko nepružnosti čerpania EÚ zdrojov_COVID		
c7	Riziko nekoordinovanej pomoci EÚ_COVID		
c8	Riziko zvýšenej spotreby neobnoviteľných zdrojov		
c9	Riziko vyššej úrovne znečistenia		
c10	Riziko potenciálnej straty životného prostredia		
c11	Riziko energetického šoku		

Vysvetlivky:

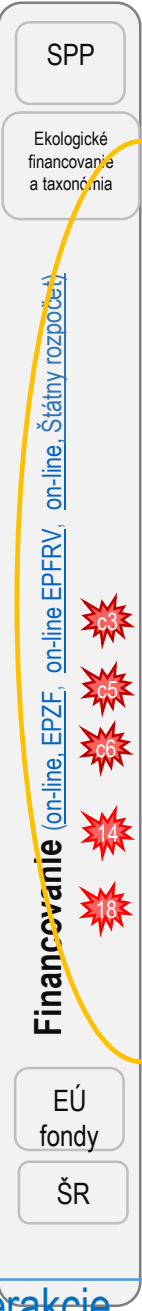
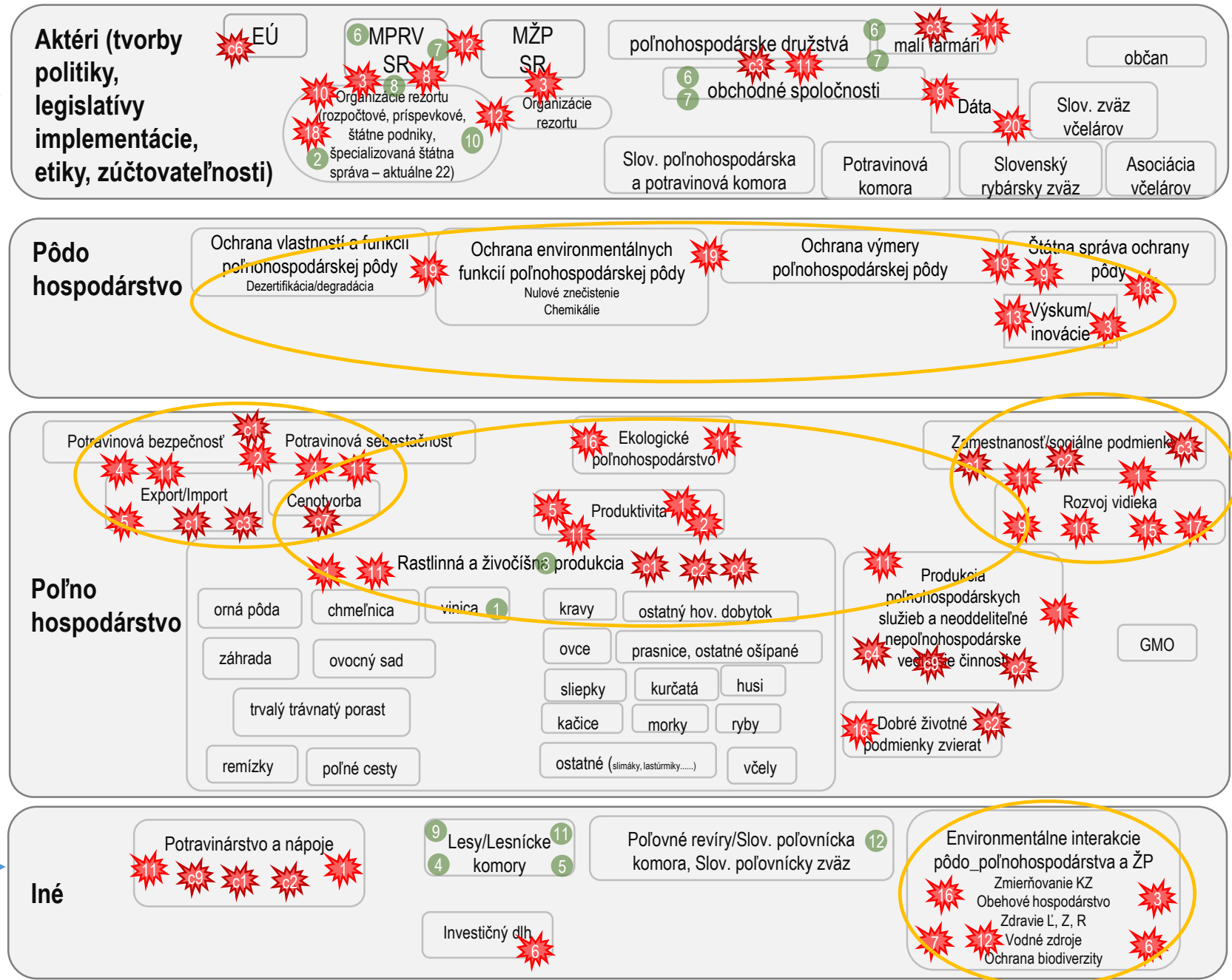
číslo v červenej bublinke – poradové označenie rizika

Pôdohospodárstvo

Mapovanie sektoru z pohľadu NKÚ, vrátane kontrolných akcií ●, analýz ● a definovaných rizík ★

Interakcie

Politické, sociálne a ekonomické aspekty pôdo_ poľnohospodárstva

Interakcie

Kontrolná a analytická činnosť NKÚ v pôdo_poľnohospodárstve

Kontrolná činnosť NKÚ v pôdo_poľnohospodárstve od roku 2015 – 2022 (ukončené, prebiehajúce)				
	rok	číslo KA	Názov KA	kontrolovaný subjekt
1	2015	KA-010/2015/1040	Podpora slovenského vinohradníctva z poľnohospodárskych fondov Európskej únie	AGROVIN Častá, a.s. ELESKO a. s., CHATEAU MODRA, a.s. K & L Real Krakovany, spol. s r.o., DUFREX, s.r.o.
2	2016	KA-014/2016/1060	Hospodárenie PPA	PPA
3	2017	KA-003/2017/1060	Živočišna výroba	MPRV SR, PPA, vybrané roľnícke družstvá, ďalšie subjekty
4	2018	KA-008/2018/1060	Politika lesného hospodárstva a nakladanie s majetkom v štátnych podnikoch	MPRV SR Národné lesnícke centrum
5	2018	KA-009/2018/1060	Politika lesného hospodárstva v mestských a obecných lesoch	Mestské lesy v Bratislave Mestské lesy, spol. s r.o. GELNICKÉ LESY, s.r.o., Gelnica Obecný podnik lesov a služieb spol. s r.o.
6	2018	KA-031/2018/1060 (Predbežná štúdia)	Systém priamych podpôr	MPRV SR, PPA, VÚPOP LESEL, s r.o., AKATYST, s r.o., TOKAJ GOLD, s r.o., Agrofert Oľšovany, s r.o., NWT Greenhouses, s r.o. Individuálni žiadatelia
7	2019	KA-020/2019/1063	Systém priamych podpôr	MPRV SR, PPA, VÚPOP LESEL, s r.o., AKATYST, s r.o., TOKAJ GOLD, s r.o., Agrofert Oľšovany, s r.o., NWT Greenhouses, s r.o. Individuálni žiadatelia
8	2019	KA-022/2019/1062	Plnenie koncepcií rozvoja vybraných štátnych podnikov v zakladateľskej pôsobnosti Ministerstva pôdohospodárstva a rozvoja vidieka Slovenskej republiky	MPRV SR Agroinštitút Nitra, štátny podnik Agrokomplex NÁRODNÉ VÝSTAVISKO, štátny podnik Národný žrebčín "Topolčianky" štátny podnik Plemenárske služby Slovenskej republiky, štátny podnik Závodisko, š. p.
9	2019	KA-036/2019/1027	Dodržiavanie povinností VLM SR, š.p.	VLM SR, š.p.
10	2020	KA-037/2020/1062	Hospodárenie, správa a nakladanie s majetkom v Slovenskom pozemkovom fonde	SPF
11	2021	KA-020/2021/1070	Preveriť správu lesov štátnym podnikom a zhodnotiť využívanie lesného a poľnohospodárskeho majetku	Vojenské lesy a majetky SR
12	2022	KA-007/2022/1070	Systém prenájmu poľovných pozemkov	

Analytická činnosť NKÚ v pôdo_poľnohospodárstve		
	rok	Názov

Analytická činnosť v tejto oblasti neidentifikovaná

Zelené čísla – poradové označenie

Riziká definované v sektore pôdohospodárstva

	formulácia rizika		
1	Riziko klesajúceho trendu zamestnanosti v pôdo_poľnohospodárstve a potravinárstve		
2	Riziko nízkej produktivity (nízka potravinová sebestačnosť a bezpečnosť)		
3	Riziko nízkeho inovačného potenciálu		
4	Riziko závislosti na dovoze (nízka potravinová sebestačnosť a bezpečnosť)		
5	Riziko nízkeho exportného potenciálu agropotravinárstva SR		
6	Riziko investičného dlhu v poľnohospodárstve, agropotravinárstve		
7	Riziko klimatickej zmeny (nadpriemerné sucha a nedostatočné zrážky)		
8	Riziko legislatívneho nesúladu SR a EÚ (Intervenčná stratégia, Strategického plánu SPP 2023 - 2027, ekoschémy)		
9	Riziko fragmentácie pozemkov (komasácia/scelovanie pozemkov, pozemkové úpravy)		
10	Riziko pomalých reštitučných konaní		
11	Riziko podnikania v poľnohospodárstve		
12	Riziko neoptimálnych procesov v riadení		
13	Riziko zaostávania vo výskume v oblasti poľnohospodárstve		
14	Riziko nastavenia priamych platieb		
15	Riziko fungovania PRV (Program rozvoja vidieka)		
16	Riziko neekologickej produkcie		
17	Riziko nízkeho rozvoja agroturistiky		
18	Riziko korupcie		
19	Riziko znižovania poľnohospodárskej pôdy (najmä degradácia, zástavba)		
20	Riziko v rámci segmentu IKT (HW, SW, dátová základňa, IT špecialisti....)		
21	Riziko v rámci verejného obstarávania (dĺžka, transparentnosť, korupcia riadenie kvality, porušenie a manipulácia pravidiel a postupov)		

Červené čísla – poradové označenie

Riziká definované v sektore pôdohospodárstva v súvislosti s pandémiou COVID-19, vojnovým konfliktom v Európe

	formulácia rizika		
c1	Riziko nedostatku potravín_COVID		
c2	Riziko nedostatku sezónnych pracovníkov_COVID_vojnový konflikt		
c3	Riziko platobnej insolventnosti_COVID		
c4	Riziko zastavenia alebo zníženia produkcie_COVID_vojnový konflikt		
c5	Riziko nepružnosti čerpania EÚ zdrojov_COVID		
c6	Riziko nekoordinovanej pomoci EÚ_COVID		
c7	Riziko rastúcej ceny potravín_COVID_vojnový konflikt		
c8	Riziko zníženej mobility v maloobchode_COVID		
c9	Riziko spracovávania potravín_COVID		
c10	Riziko prepravy_COVID		
c11	Riziko prepadu gastronómie_reštauračných služieb_COVID_vojnový konflikt		

Červené čísla – poradové označenie